

Göteborgs Universitet
Statsvetenskapliga institutionen
Fördjupningskurs SK2511
Antal ord: 13 616

magisteruppsats
VT08

Handledare: Isabell Schierenbeck
Lena Wängnerud

Sverigedemokraterna och partimedlemmarna:

En undersökning om invandrares skäl till att engagera sig i
Sverigedemokraterna

Maria Lundgren

Abstract

What reasons lay behind a person's choice to become a member of Sverigedemokraterna? And do the reasons differ between members who were born in Sweden and members from outside the Nordic borders? This thesis aims to answer these questions by speaking to members that comes from countries that fit the criteria mentioned above. The theoretic background constitutes of research concerning political commitment, radical right wing parties and it's members and foreigners devoting themselves to a party in Sweden, the new country. The study develops the existing theories by generating insights about foreigners whom are members of a radical party in a country that is not their home country. The results show little difference between why a Swedish person and a foreigner decide to devote themselves to Sverigedemokraterna. General theories of why a person supports a radical right oriented party also seem to be valid for a person that originally was born elsewhere than where he decides to become politically active in the kind of party mentioned.

Keywords: foreigners, Sverigedemokraterna, political commitment, Swedes, the radical right, politics of foreigners- and immigrants

Innehållsförteckning

1 Inledning	6
2 Tidigare forskning	9
2.1 Forskning kring partimedlemskap	10
Varför blir man medlem i ett parti?	10
2.2 Forskning kring högerradikala och nationalistiska partier	11
Den sociologiska modellen, missnöjesröstande och främlingsfientlighet som orsak till RHP-partiers framväxt.....	12
Vem blir medlem i ett RHP-parti?.....	13
2.3 Forskning kring invandrare som folkvalda.....	14
Överblick	15
Invandrare i den svenska politiska sfären.....	15
3 Undersökningens design	17
3.1 Metod	18
Samtalsintervjun som metod.....	18
Praktiskt tillvägagångssätt	20
3.2 Val av intervjupersoner.....	20
Kriterier för urvalet.....	21
Urval	22
3.3 Intervjuerna.....	23
Genomförande av intervjuer samt intervju effekter.....	23
Bearbetning av intervjuerna och metod för resultatredovisning.....	25
4 Resultatredovisning	28
Skäl till varför Grupp 1 engagerar sig:	29
4.1 <i>Invandringsfrågan</i> som skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna	29
4.1 <i>Invandringsfrågan</i> som skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna	30
Kontrollera och begränsa invandringen:.....	30
Negativa konsekvenser	31
Invandringen som ett hot	32
Att verka för assimilering	32
Förbättra situationen	33
Det var bättre förr	34
4.2 En övertygelse om att <i>det inte finns några andra svenska partier som driver den politik som respondenten förespråkar</i>	35

”Politics of resentment”	35
Ett nyskapande parti.....	36
4.3 <i>Personliga skäl</i>	37
Kollektiva incitament.....	37
Individuella incitament (självförverkligande)	38
Skäl till varför Grupp 2 engagerar sig:	39
1.1.1	39
1.1.1	40
4.4 <i>Invandringsfrågan</i> som skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna	40
Kontrollera och begränsa invandringen.....	40
Det mångkulturella samhället: ett hot mot Sverige	41
4.5 En övertygelse om att <i>det inte finns några andra svenska partier som driver den politik som respondenten förespråkar</i>	41
”Politics of resentment”	42
4.6 <i>Personliga skäl</i>	42
Individuella incitament (självförverkligande)	43
En fråga om demokratiska värden	43
5 Sammanfattning av resultat och svar på frågeställningar	46
5.1 Slutdiskussion	47
5.2 Uppsatsens bidrag i förhållande till framtida forskning	49
Referenslista	51
Bilagor	53
Intervjuguide till grupp 1: medlemmar med icke-nordisk härkomst	53
Intervjuguide, modifierad till grupp 2: medlemmar med svenskt ursprung	54
Förteckning över intervjupersonerna som ingått i undersökningen.....	57

1 Inledning

Hur kommer det sig att partiet Sverigedemokraterna har medlemmar med invandrarbakgrund? Är det inte paradoxalt, att en individ med utländsk bakgrund väljer att bli medlem i ett parti som till synes motsätter sig att denna person befinner sig i landet från första början? Hur ser denna specifika grupp av medlemmar på sitt val att engagera sig i just Sverigedemokraterna, Sveriges största radikalhögerpopulistiska parti (Rydgren 2004)? Dessa frågor väckte min primära problemformulering för min undersökning: Vilka olika skäl finns det bland personer med icke-nordisk bakgrund att bli medlem i partiet Sverigedemokraterna? Och finns det någon skillnad på vad som driver en svensk¹ individ och en individ av utländsk härkomst att bli medlem i just Sverigedemokraterna?

I Sverige ökar andelen personer med invandrarbakgrund på vissa områden inom politiken² (Shierenbeck m.fl. 2004, Niklasson 2005 mf.l)³. Partiet Sverigedemokraterna får allt fler medlemmar som inte är födda i Sverige⁴. Ett parti som själva definierar sig som ett nationalistiskt mittenparti som för samman höger- och vänsterideologier, men som ända sedan de bildades 1988 har definierats i svensk samhällsvetenskaplig forskning (Rydgren 2004, Widfeldt 2004) som ett svenskt radikalhögerpopulistiskt parti, en benämning som används på partier med bl a en strikt syn på invandringen och hur den ska kunna kontrolleras och förebyggas om man jämför med mer traditionella partier (se tex Demker m.fl. 2005), som snarare definieras utifrån ideologiska aspekter (jfr Norris 2005).

En person väljer oftast att bli partipolitiskt aktiv (här åsyftar jag medlem i ett parti) av egenintresse samt en vilja att få uttrycka sina egna åsikter (Esaiasson m.fl. 2006). En vilja att påverka och ett intresse är viktiga faktorer, men den egna vinningen rankas generellt högre bland partipolitiskt aktiva, än det som kommer allmänheten, kollektivet, till nytta (ibid.). Om man sedan ser på vem som ansluter sig till ett radikalhögerpopulistiskt parti så menar Pippa Norris, väletablerad forskare om den europeiska radikalhögerens orsaker och effekter, att det är en

¹ Här bör läsaren göras uppmärksam på att begreppet "svensk" är långt mer problematiskt än det tycks i texten ovan. En diskussion förs om detta senare i uppsatsen. Tills vidare avser jag en person som är född i Sverige och vars båda föräldrar också är det.

² Begreppet "personer med invandrarbakgrund" definieras mer exakt längre fram i uppsatsen.

³ Även om det är relativt få som når den politiska toppen om man jämför med svenskar i den politiska eliten

⁴ Enligt Erik Almqvist, ordförande för partiets ungdomsavdelning i Lund.

negativ attityd till det mångkulturella samhället som är den primära faktorn som ligger bakom (Norris 2005).

Det finns olika sätt att betrakta invandrare som politiska aktörer på, inom forskning som rör Sverige och dess invandrare. Två svenska studier konstaterar att:

- Skälen, eller motiven, bakom politiska engagemang handlar mycket om ”erkännandets politik”, att bekräfta sin egen identitet, i de egna och i samhällets ögon. Då studien konstaterar att invandrare generellt ser sig själva som talesmän för andra invandrare, så handlar det i mångt och mycket om att genom sitt medlemskap sträva efter erkännande och acceptans i ett nytt samhälle (Schierenbeck m.fl 2004). 2)
- Skälen till det politiska engagemanget bör inte särskiljas när det kommer till invandrare och svenskar när de har nått högre befattningar inom svenska partier: Invandrare som når någon form av högre förtroendeuppdrag inom politiken förutsätts så pass integrerade i det svenska samhället att han eller hon antagligen betraktar sig som svensk i första hand och således antas mena att hans eller hennes ursprungsidentitet spelar en sekundär roll i det politiska agerandet. Detta synsätt beskriver bland annat Niklasson i sin studie, baserad på en gedigen intervjuundersökning (Niklasson 2005). Jag studerar inte förtroendevalda politiker men anser att resonemanget kan vara värt att beakta med tanke på kommande diskussioner kring begreppet identitet.

Drivs medlemmar i Sverigedemokraterna, medlemmar med utländsk härkomst, av motiv som kan likställas med den forskning om deltagande som finns? Handlar det om ett ideologiskt ställningstagande, en vilja att uttrycka sina egna preferenser, dvs. att så kallad kulturell protektionism är viktigt också för de som från början egentligen utgjorde den grupp som de nu ska skydda sitt nya land från?

Det är här uppsatsen tar avstamp, i en vilja att göra ett första försök att kartlägga vad som kan motivera en invandrare i Sverige att engagera sig i Sverigedemokraterna. Är det paradoxalt att en individ med invandrabakgrund blir politiskt aktiv av olika orsaker, och sedan väljer att fokusera sitt engagemang på ett parti som Sverigedemokraterna, som till synes tar avstånd från och vill motarbeta just det som dessa medlemmar representerar: invandringen. Eller handlar det om individer som är så integrerade att de anser att partiets invandringspolitik sker på samma villkor som de själva betraktar invandringen: ”vi och dem”, där partimedlemmen ser sig som en naturlig del av det i detta fall svenska ”vi:et”.

Det jag kommer att göra i denna uppsats är att undersöka skälen till medlemskap i Sverigedemokraterna hos 12 individer. Jag låter intervjupersoner med invandrabakgrund och intervjupersoner med svensk bakgrund komma till tals i samtalsintervjuer, i form av respondenter. Syftet med intervjuerna är att synliggöra skäl till varför personerna är medlemmar i partiet. I resultatdelen lyfter

jag fram de skäl som en invandrare säger sig ligga bakom hans eller hennes medlemskap i partiet. Detta sker i relation till vad svenska medlemmar säger ligga bakom deras medlemskap. Frågeställningarna besvaras i resultatavsnittet. Jag syftar till att resultaten ska verka hypotesgenererande och grunda för teoribildning på området ”invandrare i Sverigedemokraterna”. Till min hjälp har jag relevant forskning på områden som berör både politiskt deltagande och RHP-partier⁵. I den slutliga diskussionen knyts sedan de resultat jag fått fram till den teoribildning jag valt att presentera tidigare i uppsatsen.

De två frågor som styr min studie är:

Vilka olika skäl finns det hos invandrare (med icke-nordisk bakgrund) att bli medlem i partiet Sverigedemokraterna?

Skiljer sig dessa skäl från dem som finns bland svenskar som valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna?

⁵ RHP är en svensk förkortning och står för RadikalHögerPopulistiska partier. Används som generell term när man studerar och omskriver partier med nationalistiska, högerradikala och populistiska preferenser. Närmare beskrivning kommer i senare avsnitt. Termen hämtad från Rydgren 2004.

2 Tidigare forskning

Det saknas tidigare forskning som särskilt belyser frågan om varför en invandrare engagerar sig i Sverigedemokraterna. Överhuvudtaget saknas det forskning om invandrare som blir medlemmar i det man kallar RHP-partier, radikalhögerpopulistiska partier. Men runtomkring frågan om en invandrades val att engagera sig i ett högerradikalt och nationalistiskt parti som Sverigedemokraterna finns det forskning som får utgöra en bas som vi tar avstamp i. Det finns omfattande forskning runt både partipolitiskt medlemskap och en individs val av parti. Jag väljer att bygga min teoretiska diskussion kring tre fält, som tillsammans kan utgöra en god teoretisk grund men som också visar på att det existerar en lucka i rådande teoribildning.

Man kan utifrån individer som partipolitiskt involverade identifiera tre områden som är intressanta att uppmärksamma i relation till mina frågeställningar.

- Forskning om partimedlemskap
- Forskning om högerradikala och/eller nationalistiska partier
- Forskning om invandrare som deltar politiskt i Sverige

Som synes finns ingen punkt ovan som kan benämnas

- Forskning om invandrades partimedlemskap i högerradikala och/eller nationalistiska partier.

Här föds syftet med min undersökning: ett första steg till att utveckla teorier om fenomenet till grund för framtida forskning och teoribildning. Jag menar att denna uppsats kan agera teorigenererande, och lyfta fram resultat som sedan fortsatt forskning kan bygga på. Detta i form av en kartläggning av (initiala) skäl till medlemskap i Sverigedemokraterna⁶.

⁶ Jag inkluderar viss reflektion över begreppet identitet, då det är av viss betydelse för min uppsats. Jag har dock valt att inte göra detta till ett primärt syfte, då det skulle betyda ytterligare ett forskningsfält att beakta, och min frågeställning syftar inte till att utreda också detta.

2.1 Forskning kring partimedlemskap

Här väljer jag att presentera delar ur forskningen, relevanta för min studie, kring en individs val att bli medlem i ett parti⁷.

Varför blir man medlem i ett parti?

Deltagarforskningen ställer frågan: *varför väljer vissa människor att engagera sig politiskt?*⁸

Vad får en individ att lägga sin fritid på ett politiskt engagemang som medlem i ett politiskt parti? I Sverige har cirka 50 000 personer någon form av politiskt förtroendeuppdrag. Viljan att påverka samhällsutvecklingen, att få kunskap, att göra politisk karriär är viktiga komponenter. Rational choice-perspektivet är den dominerande förklaringsmodellen till politiskt deltagande, en modell som utgår från individens nytto-maximering: att man som människa är egoistisk och att man främst engagerar sig politiskt för sin egen skull.

Politiskt deltagande handlar om en form av deltagande i samhället som kräver en insats från en enskild individ, en insats som sedan kommer ett kollektiv till gagn, också de personer som legat hemma och gjort annat. Inom samhällsvetenskapen är teorin om rationellt handlande en av de kanske viktigaste förklaringsmodellerna för att förstå politiskt deltagande, som redan nämnts ovan. Här har två lösningar formulerats: den första handlar kortfattat om att individen tror att hennes engagemang i slutändan är viktigt för utfallet, och att hon faktiskt har en möjlighet att påverka beslut dit hon vill. Den andra menar istället att hur utfallet än blir så finns det skäl till att engagera sig då det i själva engagemanget utlovas fördelar till den politiskt involverade individen. Inom vetenskapen brukar man omtala den första som att det föreligger kollektiva incitament för den första handlingsmodellen och selektiva incitament för den andra. Empiriska tester av dessa två förklaringsmodeller visar dock inte på någon entydighet. Bäck, Teorell och Westholm problematiserar det statistiska synsätt som hittills rått när man undersökt politiskt deltagande, som oftast baseras på tvärsnittsdata.

⁷ I avsnittet nedan, forskning om RHP-partier, resoneras det kring vem som blir medlem i dessa partier. Jag väljer ändå att inte ta upp det ännu, då en överblick av vad dessa partier står för behövs anser jag, innan man kan gå vidare och se närmare på dess medlemmar.

⁸ Ideologisk tillhörighet sägs i både engelska och svenska empiriska studier vara den primära faktorn för en individs partipolitiska engagemang (se bl a Whitely och Seyd 2006), samt sakfrågorna i sig.

Inom svensk forskning har man konstaterat att det politiska deltagandet i Sverige främst betingas av selektiva incitament och att de kollektiva incitamenten saknar betydelse (Bäck m.fl. 2006: 50-4). Detta menar författarna vara en orsak av frasen: ”Ju friare individen står att själv precisera det politiska budskapet, desto större betydelse får de kollektiva incitamenten på benägenheten att delta.” (Bäck m.fl. 2006: 65)

Resultaten av Bäck, Teorells och Westholms studie visar att både selektiva och kollektiva incitament förekommer i politiskt deltagande, men att de är olika viktiga för olika typer av deltagande. Kollektiva incitament är främst en förklaringsfaktor för (aktivism), manifestationer och liknande, men tycks inte påverka partiaktivitet. Detta lämnar förklaringen om individens subjektiva uppfattning om att hans eller hennes politiska engagemang gagnar henne själv, oavsett vad som blir det politiska utfallet. Enligt detta sätt att se på det så är det inte främst målet att påverka samhällsutvecklingen som ligger bakom en individs val att gå med i ett parti. Istället lyfter de fram behovet att få ge uttryck för sina egna uppfattningar som det primära skälet, enligt en selektiv förklaringsmodell för just partipolitiskt deltagande (Bäck m.fl. 2006: kap 3.) Detta ska inte tolkas som att det inte finns en *vilja* att påverka. Anna Blom Kemdal har gjort en studie om politikere och medborgares förklaringar till varför politiker och vanliga människor deltar eller inte deltar i politik. I grunden ligger attributionsteorin, en teori om hur individen förklarar handlingar, händelser och situationer: för att förstå sin omgivning vill man också kunna förklara den, för sig själv och för andra. Resultatet av studien⁹ var att viljan att påverka är det vanligaste incitamentet till varför en politiker valt att arbeta med politik, intresse som den vanligaste förklaringen till varför övriga medborgare engagerar sig politiskt. Politiker säger i studien om sig själva att det handlar om en övertygelse, ett intresse och en vilja att påverka, som förklaring till varför de blev politiskt aktiva. Författaren menar också att politiskt engagemang beror av vem vi identifierar oss med: andra aktiva medborgare, eller andra passiva medborgare (Kemdal 2006: kap 8). Det tycks alltså också handla om hur vi upplever oss själva också, om vi engagerar oss politiskt eller inte, och om vi upplever att politiker i ett parti är personer vi kan identifiera oss med.

2.2 Forskning kring högerradikala och nationalistiska partier

⁹ Som genomfördes i enkätform

Jag valde av pedagogiska skäl att lägga avsnittet om varför man blir medlem i ett högerextremt parti här och inte i ovanstående avsnitt, då jag inte vill att läsaren blandar ihop generell teoribildning om medlemskap med medlemskap i denna typ av partier. Därav består avsnittet av två delar, den första handlar mer generellt om teoribildningen runt RHP-partier, den andra delen om dessa partiers medlemmar. Min fråga som får mig att beakta forskningen nedan är: stämmer teoribildningen nedan även för invandrare i ett så kallat RHP-parti?

Den sociologiska modellen, missnöjesröstande och främlingsfientlighet som orsak till RHP-partiers framväxt

Ett tungt namn inom internationell forskning är Pippa Norris, vars forskning danat väg för studiet av radikalhögern. Hon menar att slutsatsen av de undersökningar hon har gjort säger att vi kan inte bara förklara RHP-partiers framgång eller misslyckande genom att studera de sociala omständigheter de verkar i, utan vi måste också förstå på vilket sätt dessa partier förstår att utnyttja dessa faktorer i sin politiska vardag. Hon menar också att klassiska sociologiska förklaringsmodeller som baseras på att det moderna samhället befinner sig i kris och att skillnader mellan människor (i ekonomisk mening) bara ger oss viss förståelse för fenomenet med den växande radikalhögern (Norris 2005: 148). Hennes studier visar sedermera att det finns fog att beakta missnöjesfaktorn som en förklaringsmodell till radikalhögerens framväxt, man talar om *the politics of resentment*, men inte heller denna kan ensam bevisa varför RHP-partier växer sig starka. Att enbart missnöje och protestaktioner mot rådande partier vid makten skulle fungera som primär faktor för framväxten av radikalhögerpopulistiska partier anser hon vara en förenklad förklaring och hon menar att denna bild, till stor del etablerad i medierna sedan mitten av 1980-talet, borde kombineras med en försiktighet i att dra för entydiga slutsatser i frågan. Det finns fog för att respektera teorin om missnöje, och det finns således fog att beakta den så kallade antietablissemangsstrategin som en förklaringsmodell till en viss gräns. (se också Rydgren 2004) Men Norris påpekar att dessa allena knappast kan förklara framväxten av radikalhögern (Norris 2005: kap 7). Hon vill också påpeka att man ska vara försiktig med att uteslutande använda tanken om ”vi och dem” som förklaring till varför RHP-partier får allt mer stöd. Kritik mot en ökad invandring, segregerade samhällen, ett motstånd mot det som benämns multikulturalismen kan inte befästas som regelrätta förklaringar: hon menar att det finns inga bevisade samband för hur många som stödjer ett lands RHP-parti (er) och den etniska mångfalden i samma land. Det vill säga: fler invandrare, asylsökande och minoriteter i ett land har inte nödvändigtvis ett samband med hur det går för landets radikalhögerpopulistiska politik (Norris 2005: kap 8). Sammanfattningsvis kan man säga att Norris menar att faktorer som främlingsfientlighet orsakad av en hög grad invandring, ett motstånd mot globaliseringen och en fri marknad, ett motstånd mot överstatlighet, resurssvaghet och en rädsla för den egna framtiden, och ett växande politiker- och institutionsrelaterat förakt för de etablerade

partierna alla är faktorer som spelar roll som grogrund för RHP-partier. Men om de sedan lyckas eller misslyckas beror på hur väl de kan ta tillvara på rådande situationer och implementera i sin politiska dagordning det som efterfrågas.

Vem blir medlem i ett RHP-parti?

Precis som vi tittat närmare på vad forskningen säger om varför man väljer att bli medlem i ett parti, så måste vi också ställa oss frågan om varför en individ blir medlem i ett radikalhögerpopulistiskt parti, som Sverigedemokraterna fortfarande anses vara trots ändringar i det ursprungliga partiprogrammet (se bland annat Rydgren 2004 nedan).

Pippa Norris (2005) angriper frågan om vem som stöder högerpartier¹⁰ utifrån tre olika vinklar: den sociala förklaringsmodellen, missnöje som förklaring samt tanken om ”vi och dem” som vuxit sig allt starkare i det postindustriella samhället som en tredje förklaringsmodell. Dessa tre teorier återfinns i mycket av den nordiska forskning som finns på området (se bl.a. Andersen 2004, Hagelund 2004 och Rydgren 2004). Det är viktigt att notera här att Norris snarare kartlägger *vem* som kan tänkas rösta på, stödja och bli medlem i ett RHP-parti, inte *varför*¹¹. Enligt Norris undersökningar är visserligen de som röstar på RHP-partier jämförelsevis överrepresenterade i de ”lägre” sociala skikten i samhället: lägre medelklass och arbetarklass. Men hon motsätter sig en enklare förklaringsmodell likt de som ofta används inom den politiska ekonomin, där man enbart ser till missnöjet hos de resurssvaga i innerstadsregioner för att förklara fenomenet med de allt mer utbredda radikalhögerpopulistiska partierna i västvärlden, och menar att vi har att göra med en långt mer komplex social profil. Att det snarare än till exempel enbart en osäkerhet om de egna möjligheterna att ta sig in på arbetsmarknaden, istället rör sig om en kombination av upplevd arbetslöshet och en närhet till negativa attityder riktade mot invandringen i det egna samhället. Vad som kan konstateras är att det genomgående återfinns ett starkare stöd för RHP-partier bland män än kvinnor, och att fler män än kvinnor engagerar sig som medlemmar i dessa partier (Norris 2005: kap 6).

¹⁰ Lägg märke till att också partier som Sverigedemokraterna har olika benämningar, som jag använder mig fritt av. De kan sägas vara högerradikala, populistiska och nationalistiska och tillhöra falangen radikal höger. I dagligt tal omnämner man dem som ”högern”, RHP-partier, den populistiska ytterkanten osv. Att jag byter terminologi beror på att jag anpassar mig till ordvalen hos olika forskare, samt att mycket av den litteratur jag läst är engelsk och kräver att jag översätter till en term jag anser ligga närmast i det svenska språket, något jag inte vill påstå att jag i alla lägen är säker på att jag lyckas med. Dock är innebörden i begreppen entydig och beskrivs bäst av Rydgren (2004) ovan. Mitt syfte är alltså inte att karaktärsbestämma Sverigedemokraterna i förhållande till andra radikala partier som Fremskridtspartiet, Dansk Folkeparti, Lega Nord eller List Pim Fortuyn.

¹¹ Naturligtvis en svår distinktion: i förklaringen om vem som röstar, finns också en indirekt hänvisning om varför. Men vad jag vill poängtera är att hon inte syftar till att belägga och lyfta fram enskilda motiv utan snarare grundläggande strukturer som kan förklara varför man ansluter sig till ett högerradikalt parti. Dessa är viktiga att vara medveten om när man sedan frågar sig mer specifika frågor om individuella eller mindre grupper val att delta i en politik som drivs av tex. Sverigedemokraterna.

Norris intar också en försiktig hållning till fenomenet med missnöjesvotering, dvs. att medborgare är missnöjda med partier och politiker vid makten och den politik som dessa för, och därför väljer att lägga sin röst på RHP-partier istället för att visa sitt missnöje helt enkelt. Visserligen så uppvisar radikalhögeranhängare ett tydligare politiskt missnöje jämfört med andra politiska grupper. Men Norris menar att det inte behöver bero på att radikalhögeranhängare är mer cyniskt och kritiskt inställda till sittande partier per se, utan kan vara en effekt av att deras parti i fråga tenderar att bli uteslutet kontinuerligt från att vara med att bestämma, vilket får till konsekvens att dess anhängare också blir mer kritiska till mer traditionella partier, eftersom dessa inte släpper in dem i maktsfären, eller ens reagerar eller svarar på deras politiska program (Norris 2005: kap 7.) Som nämnts ovan så är inte multikulturella samhällen och etnisk mångfald faktorer som ensamma kan förklara varför RHP-partier växer sig starka. Men när det kommer till individer som väljer att rösta på och stödja dessa partier så spelar det man kallas för kulturell protektionism en stor roll. En negativ attityd mot invandrare och flyktingar är viktiga variabler i undersökningar om vem som stödjer ett RHP-parti, även när man använder sig av en betydande del av kontrollvariabler. Hypoteser om ett motstånd mot en fri marknad och en egalitär ekonomi har dock inte fått det kontinuerliga stöd man en gång trodde.¹² Ideologiska incitament, som en starkt kritisk attityd mot ett mångkulturellt samhälle, spelar således stor roll för RHP-partiernas anhängare (Norris 2005: kap 8).

2.3 Forskning kring invandrare som folkvalda

Jag undersöker här kort hur forskningen resonerar kring invandrares medlemskap i politiska partier i Sverige, för att använda som underlag till varför min studies syfte är att verka teoriutvecklande. Då det är svårt att få tag på forskning som inriktar sig just på partimedlemskap så får teorier kring allmänt politiskt engagemang renodlas på så sätt att jag plockat ut de delar jag anser vara relevanta för att erbjuda en förförståelse för hur invandrare i Sverige fungerar som politiska objekt. Jag anser inte att det är av betydelse om man pratar om förtroendevalda eller medlemmar på eget initiativ, det viktiga är att resonera kring det som kan tänkas ha en betydelse för mina frågeställningar i resultatet.

¹² Att hypoteser om faktorer som kulturell protektionism inte är konsekvent om man jämför på nations- och individnivå beror på att bilden av RHP-partiers anhängare inte kan påstås spegla övriga medborgare: dessa skiljer sig alltför mycket åt.

Överblick

Det finns inte en djupare bild av invandrare som politiskt aktiva i Sverige, utan forskningen spretar åt olika håll. Huvudsakligen består motsättningen i huruvida personer med invandrabakgrund ser sig själva som svenskar eller inte i sin politiska gärning. Det finns dock resonemang till vilka skäl som kan ligga bakom en invandrars val att bli partipolitiskt aktiv. Precis som för den som är född i landet så handlar politiskt engagemang om *att befästa och bekräfta den egna identiteten: i sina egna och andras ögon*. För en invandrare som vill anpassa sig och finna en ny nationell identitet kan ett politiskt engagemang i det nya hemlandet fungera som en väg att nå detta mål (Schierenbeck m.fl. 2004). En annan orsak till varför en person blir politiskt aktiv är av den naturliga orsaken att han eller hon varit partipolitiskt aktiv redan innan han/hon kom till Sverige (Ibid.). Invandrare integreras i det nya samhället genom politiken och anpassar sin identitet till landets majoritet: i detta fall svenskarnas. Birgitta Niklasson har gjort en studie där resultatet pekar på att intervjupersonerna menade att deras invandrabakgrund har liten betydelse för deras aktuella identitet (Niklasson 2005).

Invandrare i den svenska politiska sfären

Det finns en hypotes som går ut på att en invandrare som söker en ny nationell identitet kan betrakta ett politiskt engagemang som en "genväg" både till identitesacceptans hos sig själv och hos sin omgivning och samhället i stort, en tanke som stöds i forskning om identiteter likt den som bedrivits av Charles Taylor. I dagens samhälle finns en benägenhet bland dess invånare att känna det som att man förlorar sin identitet, och att fungera som representant i ett politiskt parti kan ge en offentlig bekräftelse på det egna värdet. Isabell Schierenbeck och Sara Schütt har gjort en intervjuundersökning med tio personer, i Göteborgs kommunfullmäktige, med invandrabakgrund och ställt den övergripande frågan: Anser sig politiker med så kallad invandrabakgrund representera invandrare? Något som kan ge oss en uppfattning om hur invandrare kan tänkas se på sitt politiska uppdrag och som vi sedan kan jämföra med de resultat jag når när jag frågar mina respondenter om identitet. Svaret blev att de intervjuade kandidaterna menar att de representerar invandrare och inte svenskar i allmänhet. Författarna konstaterar att intervjukandidaternas väg in i politiken utmärks av att de just är kandidater med invandrabakgrund.

Invandrare som folkvalda har i många fall varit politiskt aktiva i sitt hemland och att fortsätta sitt engagemang har fallit naturligt i ett nytt land. Valet av parti sammanfaller många gånger med tidigare politiska preferenser (Schierenbeck och Schütt 2004: 203-4).

Birgitta Niklasson har också skrivit om invandrarrepresentation, i detta fall i den politiska eliten (Niklasson 2005: 117-137). Här finns också resultat som kan

härledas till de skäl jag söker i min studie. Niklasson menar att invandrare som folkvalda som når den så kallade eliten inom politiken är så integrerade i det svenska samhället att det enligt henne är tveksamt om man kan räkna dem som förtroendevalda med invandrarbakgrund i dess rätta mening. Hon pratar också om en etnisk representation där minoriteter nästan alltid anpassar sig till majoriteten (Niklasson 2005: 133-4). Tvärt om mot slutsatsen i studien som presenteras ovan alltså. Invandrare representerar alltså inte invandrare. Få av de personer Niklasson intervjuar menar att deras invandrarbakgrund har någon större betydelse för deras aktuella identitet. Hon resonerar kring hur dessa invandrare ser på sin egen identitet, hur svenskar ser på sin identitet och i vilken mån man tillåts eller väljer att agera utifrån denna. (Niklasson 2005: 123-6).

3 Undersökningens design

Huvudsyftet med min uppsats är att undersöka vilka skäl som kan tänkas få en person med utländsk härkomst att bli medlem i Sverigedemokraterna. Tanken är att min undersökning ska bidra till teoriutveckling på området om invandrades medlemskap i svenska partier i allmänhet och så kallade radikalhögerpopulistiska partier i synnerhet. Det sker i form av djupare samtal med respondenter, och dessa är således uppsatsens primära källa för att besvara frågeställningen om vad som ligger bakom deras val av parti. Jag formulerar en önskan om att kartlägga skäl till ett politiskt deltagande av en art som tidigare inte berörts inom (svensk) forskning. Resultatredovisningen syftar till att belysa skäl till medlemskap och blir teoriutvecklande i relation till de områden bl.a. som behandlas i tidigare kapitel.

Jag vill skapa en medvetenhet hos läsaren om hur man kan tänkas betrakta invandrare i den svenska politiken, och jämföra detta med perspektiv på deltagande rent generellt. Enligt många forskare så drivs vi som vi ser ovan av selektiva incitament i vår val att engagera oss politiskt. Att få uttrycka våra egna preferenser och åsikter är viktigt (Esaiasson 2006). Detta stöds också av forskningen om varför individer ansluter sig till radikalhögerpopulistiska partier: ideologiska faktorer såsom invandringsfrågan, är en viktig förklaring till varför en individ ansluter sig: detta är oftast ett RHP-partis huvudpunkt i partiprogrammet, på samma sätt som att en negativ attityd till invandrare och flyktingar är egenskaper man återfinner i partiernas väljare (Norris 2005).

Om man känner till dessa olika teorier kring varför en människa engagerar sig politiskt rent generellt, och hur forskningen betraktar invandrare så kan man gå vidare till att studera Sverigedemokraterna som det högerradikala och nationalistiska parti det anses vara i forskningssammanhang. Först när dessa områden är presenterade kan vi undra hur det då kommer sig att en invandrare som är politiskt aktiv i Sverige fattar ett beslut att engagera sig i ett parti vars största politiska fråga är att begränsa invandringen.

Jag vill se vad det kan finnas för drivkrafter bakom en svensk invandrades medlemskap i Sverigedemokraterna. Analysens syfte är, som tidigare nämnts, att främja ny teori på området. Pippa Norris (2005) är ett ledande namn inom internationell forskning om radikalhögern i Europa, Widfeldt likaså och han har satt in radikalhögern också i ett svenskt perspektiv. I spåren har en rad forskare fördjupat förförståelsen både om så kallade RHP-partier, och vad som driver deras medlemmar till deras engagemang. Jag vill fördjupa problematiken och skapa en ny fråga: vad är det då som får en medlem som är av invandrarbakgrund att

engagera sig i ett högerpopulistiskt parti, då en första uppfattning är att partiet i fråga faktiskt direkt eller indirekt vänder sig mot denna persons rätt att befinna sig i samhället från första början.

Undersökningen utförs i Sverige. Det är ett pragmatiskt ställningstagande: jag befinner mig i Sverige och av praktiska skäl föreläggs studien på plats. Då undersökningen är hypotesgenererande kan framtida forskning utvisa om de resultat som denna studie lyfter fram också är gällande för andra länder där det finns partier som motsvarar Sverigedemokraterna och om dessa partier i sin tur lockar medlemmar som är invandrade till landet i fråga. Att jag valde Sverigedemokraterna som fall är beroende av olika faktorer: faktiska och intuitiva. Det är det enda idag existerande parti i Sverige som definieras som radikalhögerpopulistiskt och som har nått den grad av organisering att de är stora nog att inneha mandat i kommunfullmäktige runt om i landet. Därför finns det också relativt mycket skrivet om partiet från att de bildades till som de ser ut idag. Det finns inget motsvarande parti med liknande utvecklingshistoria i Sverige (se bl.a. Rydgren 2004, Widfeldt 2004). Andra partier med liknande partiprogram, är alltför små och oorganiserade i jämförelse, och därmed inte lika intressanta eller lättillgängliga. Partiet är representativt i den mån att det inom internationell forskning omnämns tillsammans med andra europeiska radikala partier, och förståelsen om dess verksamhet påbjuder att partiet på vissa plan är jämförbart med andra länders RHP-partier (se bl.a. Norris 2005, Rydgren 2004) Jag har också länge funderat på partiet och dess struktur, och följt dess utveckling bl.a. i Skåne, där ett antal invandrare uttalat sig offentligt om sitt medlemskap i partiet. Således har jag länge vetat om att det finns invandrare i partiet, något jag inte vet om de andra partierna av samma slagsom finns i Sverige på olika håll.

3.1 Metod

Samtalsintervjun som metod

I resultatdelen ämnar jag kunna presentera ny förståelse om hur en invandrare tänker kring sitt val att bli medlem i Sverigedemokraterna. Jag vill skapa en dynamisk och djuplodad bild av Sverigedemokraternas väljare och gör detta genom samtalsintervjuer där ett antal individer får en chans att komma till tals och utgöra en första ansats till att kartlägga motiven till en invandrars beslut att bli medlem i ett RHP-parti.

Precis som i mycket av den forskning som finns kring invandrare som politiska aktörer så väljer jag att göra analysen baserad på en

intervjuundersökning av en grupp invandrare. Jag har även låtit en grupp med svenska medlemmar uttala sig i samma frågor (med viss modifikation där jag ansett nödvändigt) för att se om det finns likheter eller skillnader i hur de två grupperna ser på sitt politiska uppdrag.

Intervjuundersökningen mynnar i en resultatredovisning där huvudkategorierna i de svar och resonemang som framgår presenteras i två sektioner: en för de medlemmar med icke svensk bakgrund och en för de medlemmar som är födda i Sverige. Här resonerar jag kring vad som kan ligga bakom de båda gruppernas motiv till sitt engagemang, och också kring de likheter och skillnader som framgår av intervjuerna¹³.

Samtalsintervjuer är en metod som lämpar sig väl för min typ av studie. Metoden tenderar bland annat att generera oväntade svar, jämfört med mer kvantitativt präglade frågeundersökningar. Man söker här mönster i beteenden som man vill ha möjliga förklaringar till, till exempel, istället för att kanske eftersträva att dokumentera återkommande fenomen kvantitativt. Det sistnämnda fokuserar på frekvens.

Jag vill synliggöra motiv, tankar och bakomliggande orsaker till vissa val en individ gör i förhållande till sitt politiska engagemang. Analysens kontext, föranledd av mina kriterier och preferenser leder till att just samtalsintervjuer känns som ett väl avvägt metodval och lämnar stora möjligheter till en analys av data som i slutändan är en bra förutsättning för att besvara min problemställning (Esaiasson m.fl. 2007, kap. 14). Den kvalitativa forskningsintervjun är ett så kallat professionellt samtal. Som Metodpraktikan lite mer syftar till att beskriva denna metod- som en avsikt att tolka tankar och motiv till beteenden (Esaiasson m.fl. 2007)) så uttrycker Kvale att:

En intervju vars syfte är att erhålla beskrivningar av den intervjuades livsvärld i avsikt att tolka de beskrivna fenomenens mening.

Man bör dock ha i åtanke att forskningsintervjun ingalunda är ett samtal mellan likställda parter och det finns ingen anledning heller för forskaren att syfta till att uppnå detta. Det är intervjuaren som definierar och kontrollerar samtalet, och det är hans eller hennes uppgift att göra detta på ett ur forskningssynpunkt godtagbart sätt så att de resultat man uppnår kan tillskrivas validitet och reliabilitet. Genom samtal så genereras bland annat insikt, förståelse och kunskap. Om andra människor, om fenomen och om omvärlden. (Kvale 1997, s.13-17).

¹³ Fokus flyttas dock bara sporadiskt från medlemmar med invandrarbakgrund och svenska respondenter har syftet att fungera som jämförande enhet. Uppsatsen behandlar således inte svenskars engagemang i Sverigedemokraterna.

Praktiskt tillvägagångssätt

Att angripa ett nytt forskningsområde är inte helt oproblematiskt. Upplägg på studien, samt val av metod och teoretisk utgångspunkt är här av avgörande betydelse. Sådillvida, vad är rimligt för en magisteruppsats, och vad är rimligt i förhållande till den frågeställning jag har? Här finner vi en skärningspunkt: vad man skulle vilja att studien omfattade, och vad den rent konkret måste begränsas till. Observera att detta inte innebär att den blir mindre vetenskaplig eller relevant, utan enbart avgränsad. Något som lämnar fältet öppet sedan för ytterligare forskning förvisso.

Eftersom mitt syfte är entydigt sådillvida att det ställer en öppen fråga om varför en person av utomnordisk härkomst blir medlem i partiet Sverigedemokraterna, så är detta ett naturligt avstamp. Då tidigare forskning inte finns står man inför val på teoretiska och metodologiska plan. Jag har valt att kartlägga motiv, och eftersträvar således att berätta för läsaren vad just dessa personer har att säga om sitt politiska agerande. Under samtalsintervjuerna var min avsikt att bedriva studien utan att blanda in hypoteser eller förutfattade meningar. Frågorna är formulerade efter vad jag tror kan vara viktigt att veta för att kunna besvara mina frågeställningar, och frågorna är ganska många för att inbjuda till ett djupare samtal. Jag har velat få fram så mycket information som möjligt om respondenternas val att engagera sig i Sverigedemokraterna för att sedan i resultatet kunna tolka dessa svar på ett bra sätt.

För att sedan ta reda på om det som respondenterna säger är specifikt för en svensk med invandrarbakgrund eller inte, så har jag också använt mig av en grupp bestående av ett urval baserat på sammansättningen i den första gruppen, men skillnaden här är att samtliga respondenter är födda i Sverige.

Jag vill slutligen återigen påminna läsaren om de två frågor som styr min studie, och som presenterades inledningsvis.

Vilka olika skäl finns det hos invandrare (med icke-nordisk bakgrund) att bli medlem i partiet Sverigedemokraterna?

Skiljer sig dessa skäl från dem som finns bland svenskar som valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna?

3.2 Val av intervjupersoner

Av praktiska skäl så har jag begränsat min undersökning inte geografiskt men i antal intervjupersoner. Önskade respondenter i grupp 1, medlemmar i

Sverigedemokraterna som är födda i ett utomnordiskt land, var så utspridda i Skåne och Västra Götaland och Stockholm att jag var tvungen att efter att jag fått tag på några med kraven överrensstämmande egenskaper så valde jag att inte intervjua fler på grund av tidsfaktorn bland annat. Jag har också valt att inte räkna personer födda inom Norden som intressanta, då det är enklare att betrakta sig som integrerad i ett nytt land om ursprungslandet är närbeläget geografiskt och kulturellt sett¹⁴ (se tex. Lipponens syn på svenskhet, Lipponen 2004). Jag har också valt att enbart beakta medlemmar, och inte väljare. Dels för att medlemmar identifierar sig med ett parti på ett mer medvetet plan generellt än väljare tenderar att göra (se bland annat Sören Holmberg 2000), dels för att det är ett större steg att bli partipolitiskt engagerad än att lägga sin röst på ett parti. Här finns också fördelen av att man automatiskt undviker missförstånd angående partiet och vad det står för: samtliga respondenter är nogt införstådda med Sverigedemokraternas politik¹⁵. En ytterligare, om än mindre avgörande faktor, är att det är svårare att få tag på väljare som stämmer in på kravet, då partier vanligen inte för anteckningar på var deras sympatisörer är födda och om deras föräldrar i sin tur också kan betraktas som utomnordiska¹⁶. Skulle sådana register förekomma antar jag att det kan vara svårt för utomstående att på ett etiskt vis få tag på dessa.

Kriterier för urvalet

Kriterier för att ingå i grupp 1: verksam medlem i Sverigedemokraterna och med utomnordisk härkomst. Personen får inte vara född inom Norden¹⁷ eller ha föräldrar som är födda inom Norden. Så långt det är möjligt ska dessa medlemmar inte sitta i partiets absoluta toppskikt, då jag eftersträvar tanken om ”den vanliga medlemmen”¹⁸.

¹⁴ Jag lägger ingen värdering i detta ställningstagande och har ett öppet synsätt på människor som kommer från andra delar av världen med kulturella koder som skiljer sig stort från de svenska, dessa personers möjlighet att anpassa sig och integrera sig i ett svenskt samhälle behöver inte vara sämre än för en person född i Danmark. Dock anser jag det troligare att man känner sig hemma i ett grannland än ett land som man rest kanske 100 mil för att komma till, och som kanske har en annan religion och ett annat skriftspråk.

¹⁵ En utsaga som jag helt baserar på samtalen med mina respondenter.

¹⁶ Dock inte sagt att denna målgrupp skulle vara mindre intressant att utöka studien till vid ett senare skede.

¹⁷ Kriteriet rörande Norden åsyftar att nå respondenter som lever i länder som inte liknar Sverige till kultur och språk, vilket jag tidigare nämnt. Undersökningar visar att man lättare identifierar sig med geografiskt närliggande länder, och jag vill få bort den variabeln i min resultatredovisning om det är möjligt. Rent konkret kan jag exemplifiera det så att om jag har en respondent i grupp ett som är född i Norge, och en i grupp två som är född i Sverige men som har en mamma som är norska, så blir det svårt att per definition säga vad det är som skiljer dessa personer åt. Har jag istället en respondent i grupp ett som är iranier och en i grupp två som är född i Sverige av svenska föräldrar, så har jag genast fog för att definiera grupperna utefter de termer jag valt: ”person med utländsk härkomst”, (eller invandrare) och ”svensk”. Och på så sätt undviker jag att blanda in ovidkommande diskussioner i resultatredovisningen.

¹⁸ Detta är inte ett ställningstagande jag tror skulle påverka resultatet, utan ett val för att få intervjupersonerna att känna att de inte behöver försvara sitt offentliga uppdrag. Trots att samtliga intervjupersoner utlovas anonymitet tenderar invandrare på topposition i partiet att vara såpass få relativt sett att de skulle riskera att identifieras av

Kriterier för att ingå i kontrollgrupp, grupp 2: urval baserat på variationen i grupp 1, varvid exakt samma preferenser föreligger. Dock med skillnaden att dessa personer ska vara födda i Sverige och båda föräldrarna ska vara svenskar eller en ska vara svensk och den andra född i ett nordiskt¹⁹ land.

Termen invandrare är något komplex och man måste definiera vad den står för i varje enskilt fall för att tillskriva den vetenskaplig relevans. I undersökningar med ”invandrare” så kan begreppet innefatta allt från personer födda i Sverige med en förälder till personer med utomeuropeisk härkomst vars föräldrar också är födda i ett utomeuropeiskt land (se bland annat Rydgrens (2004) och Niklassons (2005) diskussioner), och det rymmer också synonymer och likvärdiga termer såsom icke-svensk, person med utländsk bakgrund, andra generationens invandrare, första generationens svensk. Det är således relevant att ha i åtanke när man läser denna undersökning att termer som svensk och invandrare inte har en värdeladdning utan strikt är till för att definiera undersökningsobjekten, dvs. intervjupersonerna.

Urval

Min undersökning är utformad efter ett så kallat snöbollsurval (se Kvale 1997, Esaiasson m.fl. 2007) Det var svårare att få tag på en grupp vars definition är snävare än den generella representationen, i detta fall medlemmar i Sverigedemokraterna, som är födda utom Norden av utomnordiska föräldrar. Därför skaffade jag mig redan ett halvår innan uppsatsen skulle skrivas, en kontaktperson i Sverigedemokraterna i Skåne, som fick reda på undersökningens problemformulering och lovade att hjälpa mig se efter om det fanns intresserade personer som passade in på mina urvalskriterier. Att jag valde just Skånedistriktet och inte Göteborg, där jag studerar, eller någon annan stad beror på att det i skånsk dagspress förekommit en del invandrare som uttalat sig i samband med valet om att de är medlemmar i partiet. Det var också under valet 2006 som min uppsatsfråga väcktes. Jag tog kontakt med deras avdelning i Lund, och min kontaktperson ringde upp mig. Jag förklarade mitt syfte och han återkom när uppsatsarbetet startade med några namn på personer som hade sagt till honom att de kunde tänka sig att ställa upp. Jag kontaktade dessa personer och förklarade enbart kort syftet med uppsatsen samt mina avsikter. De utlovades samtliga anonymitet inledningsvis²⁰, då jag anser att det är en känslig fråga i vissa

sina partikollegor. Detta är naturligtvis något de vet om, och jag ville inte riskera just denna intervju effekt om det var möjligt.

¹⁹ Det är inte en fråga om att just Norden skulle innebära en skillnad mot att istället dra gränsen vid Skandinavien. Syftet är att avgränsa, inte värdera.

²⁰ Dock kan jag säga att få av de tillfrågade la någon vikt vid detta, förutom då det handlade om mer offentliga medlemmar, eller medlemmar som trodde att deras privatliv skulle påverkas om det kom ut att de var Sverigedemokrater.

avseenden att ställa upp som privatperson och uttala sig om något som är ett offentligt uppdrag. Efter att kontaktat dessa personer via e-post eller telefon hade jag ett antal intervjuer inbokade. Dessa skulle ske ansikte mot ansikte i så stor utsträckning som möjligt, övriga via telefon. När jag sedan pratade med dessa hjälpte de mig att få tag på ytterligare respondenter, via personer de kände, jobbade med eller visste var aktiva i partiet och hade utländsk bakgrund. Jag kontaktade också stockholmsdistriktet och Göteborgsdistriktet och fick tag på ytterligare respondenter via dem. När jag fått tag på och intervjuat tolv personer så hade det redan gått över två månader och då jag fått väldigt bra samtal valde jag att stanna här.

3.3 Intervjuerna

Genomförande av intervjuer samt intervju effekter

12 respondenter var ett bra val med tanke på uppsatsens syfte och utformning. Jag kunde välja att inte genomföra mer än en, max två, intervjuer per tillfälle (dag). Jag hade också tid att omgående efter avslutad intervju sammanställa de anteckningar jag fört under intervjun samt komplettera eller redigera passager som var mer oklara, genom att lyssna igenom delar av intervjun²¹. I de flesta fall hade jag möjlighet att träffa intervjupersonerna ansikte mot ansikte, men på grund av praktiska skäl skedde också vissa via telefon. Jag hade från början trott att det skulle skilja sig åt att prata med respondenterna i på plats respektive i telefon, men det enda som var annorlunda mellan de båda sätten var att jag inte fick något ansikte på personen i fråga de gånger jag gjorde intervjun på telefon. Jag var restriktiv med att berätta för mycket om uppsatsen, men lovade som sagt samtliga respondenter anonymitet och viss avkodning i form av egenskaper om de så ville. De fick reda på syfte samt varför de var intressanta för undersökningen, och min handledares namn och kontaktinformation om de var misstänksamma över mina avsikter²².

Några av de intervjuade stod omskrivna på Sverigedemokraternas hemsida, samt har författat egna texter på Internet och skrivit insändare och artiklar i olika dagstidningar, som de vill skicka till mig. Då jag är medveten om att detta kunde ha påverkat mig, samt tagit upp saker som kan göra att jag färgas ”utanför” de frågor jag bestämt att ställa till respondenterna, så läste jag ingen av dessa texter på förhand utan väntade tills undersökningen var helt färdig. Även om jag är

²¹ Samtliga intervjuer är bandade från start till slut och finns i uppsatsförfattarens ägo.

²² Endast två respondenter var lite tveksamma över hur deras svar skulle behandlas och i vilket syfte, men när jag sa namnet på min skola och sa att de fick kontakta min handledare för frågor så var diskussionen avslutad.

intresserad av vad personerna själva har att säga om sitt engagemang, och syftar till att kartlägga dessa motiv, så vill jag inte ha svar som inte är styrda av de frågekategorier jag själv arbetat fram. Det är viktigt att förhålla sig på rätt sätt till de egna intervjuobjekten och behandla dessa så neutralt och objektivt man kan (se bland annat Esaiasson mfl 2007 och Kvale 1997) och jag ansåg att det inte skulle tillskriva min undersökning mer relevans med ytterligare utsagor från intervjupersonerna än de jag själv frågade efter.

Det fanns en skillnad i hur samtalen förflöt generellt, mellan grupp 1 och grupp 2. Grupp 1 hade lättare att tala om sitt eget engagemang och orsakerna till detta, och var inte rädda för att ta upp värdeladdade ord som invandrare, invandringsproblematik. Grupp 2 var genomgående försiktigare med varför de blivit medlemmar i just Sverigedemokraterna, och behövde längre utrymme på att komma fram till en form av slutsats till bakomliggande motiv. Vad gäller partiets inställning till invandring och rasism så förstod i många fall inte grupp 1 frågorna ur tema v som berörde om rasism är något som diskuteras i Sverigedemokraterna. Grupp 2 däremot förstod frågan som den var menad, utan några förklaringar. Sedermera så ställde sig grupp 1 också frågande till varför jag ställde frågor om deras identitet och huruvida denna går ihop med deras politiska engagemang och svaret blev oftast en motfråga som kan sammanfattas: Varför skulle min identitet inte gå ihop med mitt politiska engagemang? Grupp 2 problematiserade generellt detta mer utförligt och kunde resonera kring identitet och medlemskap i Sverigedemokraterna mindre defensivt än grupp 1. Jag är dock medveten om varför grupp 1 blev mer misstänksamma än grupp 2 mot denna fråga, då den så tydligt berör tanken om "vi och dem" (Norris 2005, part iii) med tanke på att här kan man inte avkoda frågan och låtsas som att respondenten inte har ett utländskt ursprung. Jag uppfattade det som att vissa personer upplevde det som besvärligt att tala om sin ursprungliga härkomst. I sådana lägen gäller det att förklara, förtydliga samt ställa följdfrågor för att man ska få ett sammanhang²³.

Efter att intervjuerna var sammanfattade en och en satte jag ihop ett dokument med samtliga svar. Sedan avkodade jag intervjupersonernas nummer i båda grupper och blandade de olika svaren i respektive kategori, men höll fortfarande respektive grupp åtskild, vilket jag gjorde konsekvent i hela analysen. Ur svaren steg efterhand mer eller mindre tydliga och konsekventa skäl upp, vilket var hela syftet med att välja samtalsintervjuer som metod för att besvara mina frågeställningar ovan. I resultatredovisningen nedan presenteras dessa skäl till varför en invandrare med icke-nordisk härkomst kan antas bli medlem i Sverigedemokraterna, och vilka skäl som ligger bakom att en svensk person blir detsamma.

²³ Jag redovisar inte detta som en analys eller inledande metodavsnitt, utan för att ge läsaren en bild av hur intervjuerna förflöt.

Bearbetning av intervjuerna och metod för resultatredovisning

För att bäst ta hänsyn till mina frågeställningar har jag valt att sammanfatta de bakomliggande motiv och drivkrafter till ett medlemskap i partiet Sverigedemokraterna, som urskiljt sig i de 12 samtalsintervjuer jag genomfört. Först presenterar jag ett träd²⁴ för att beskriva grupp 1, personer med icke-nordisk härkomst, och vad som ligger bakom deras val att bli medlemmar i Sverigedemokraterna. Sedan presenterar jag ett träd för att beskriva grupp 2, svenskars skäl till att bli medlemmar i Sverigedemokraterna. Båda träden är uppbyggda kring det som respondenterna själva säger och inte på hypoteser från tidigare forskning eller vad jag har haft för uppfattning eller förförståelse. Träd ett syftar primärt till att besvara frågan om invandrares skäl till att de blivit medlemmar i Sverigedemokraterna, och träd två svarar på vilka skäl som ligger bakom att en svensk blir medlem.

Konkret har jag suttit med alla respondenters svar framför mig och systematiskt lyft fram samtliga direkta och indirekta anledningar till varför de har valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna. Med indirekta avser jag till exempel något de säger i ett sammanhang som kanske inte har direkt med deras medlemskap att göra men som jag tolkar som ett skäl till deras engagemang, även om de inte säger det rakt ut²⁵. För att undvika att resultatet blir mindre vetenskapligt betingat har jag noga gått igenom samtliga tveksamma svar och bara de som efter noggrant övervägande fortfarande kändes giltiga fick lov att beaktas.

När alla befintliga motiv var framtagna ur utskrifterna av båda grupper sammanställde jag träden.

Efter redovisning av de skäl jag urskiljt, kommer en diskussion till varje underkategori som hör till respektive skäl. Huvudsakligen kan jag sammanfatta att resultatredovisningen följer vanligt förekommande parametrar i hur man kan välja att visa hur man nått sitt resultat:

- Slå fast (skälen i detta fall)
- Förklara (hur jag resonerar i framtagandet av skälen)
- Befäst dem (med citat från intervjuerna som styrker deras validitet)

²⁴ Med träd avser jag olika grupper i form av nyckelord eller ett nyckelpåstående som fungerar som symboler för huvudmotiv och deras respektive underordnade grupper. Redovisningssättet används frekvent för att på ett enkelt sätt visa upp resultat som kan sammanfattas i teman av olika slag. Hur dessa träd ser ut och är uppbyggda varierar dock (se tex. Esaiasson m.fl. 2007).

²⁵ Kvalitativ forskning är ett sätt att tolka och beskriva vår omvärld på ett sätt som förutsätter att den som gör tolkningen fattar relevanta beslut under hela studiens gång: i form av hur man prioriterar, vilket material som granskas, avgränsningar, design, metod och hur ett resultat bäst redovisas osv. (se bl.a. Kvale 1997).

- Tolka och resonera²⁶

Redovisningen delas upp i två delar. Första delen rör grupp 1, den andra rör grupp 2. Träden i respektive grupp *gestaltar* skäl till varför de båda grupperna valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna. Alla påståenden i samtliga intervjuer med respondenter i grupperna är kategoriserade under rubriker, som har för syfte att *beskriva* kategorin. Jag har arbetat systematiskt med att renodla de incitament till medlemskap som man kan påstå vara framträdande genomgående i grupperna. Citaten som styrker skälen jag presenteras är inte modifierade eller omskrivna, utan direkt återgivna. Jag vill återigen påpeka att de inte är rangordnade utan skälen kan läsas från vänster till höger eller tvärtom

Under varje skäl redovisas underkategorier som är exemplifierade. Dessa finns för att förklara vad skälen betyder, samt för att befästa dem. Under båda träd följer en redovisning av hur jag kom fram till de olika skälen och dess underkategorier. Dessa exemplifieras med citat ur intervjuerna och hur jag tolkat dessa. Sist jämför jag de båda gruppernas skäl, underkategorier och tolkningarna jag gjort²⁷. Jag vill återigen påpeka att jag arbetar efter en metod som bygger på att redovisa skälet i fråga, sen exemplifiera med citat samt förklara hur jag tolkat samtalen (som läsaren tar del igenom citaten). Observera att citaten är utplockade för att på enklast och klarast sätt visa hur jag nått fram till mina resultat. Antalet citat är inte av betydelse, och samtliga utsagor redovisas av naturliga skäl inte. Ett utplock utsagor tjänar som redovisning av vad som är majoritetens åsikter i en fråga. Utan denna säkerhet från min sida, att det råder en konsensus bland respondenternas åsikter i en fråga, skulle inte heller en underkategori formas. Eg. om en person uttalar sig mycket starkt och klart i en fråga så blir detta inte ett skäl eller en underkategori om det inte finns ett stöd i övriga respondenters åsikter. Citaten får sedan bära upp tolkning, som både beskriver varför citaten finns i o m sammanfattande meningar, men som också visar på en växelverkan mellan skäl-underkategori-citat-tolkning.

Jag jobbade med intervjuerna i flera omgångar innan de fyra skälen blev tillräckligt klara för mig själv för att kunna namnges och redovisas. Jag kan konstatera att de två grupperna skiljde sig ytterst lite från varandra i sina utsagor. För att testa om jag verkligen behandlade varje intervjuperson förbehållslöst när

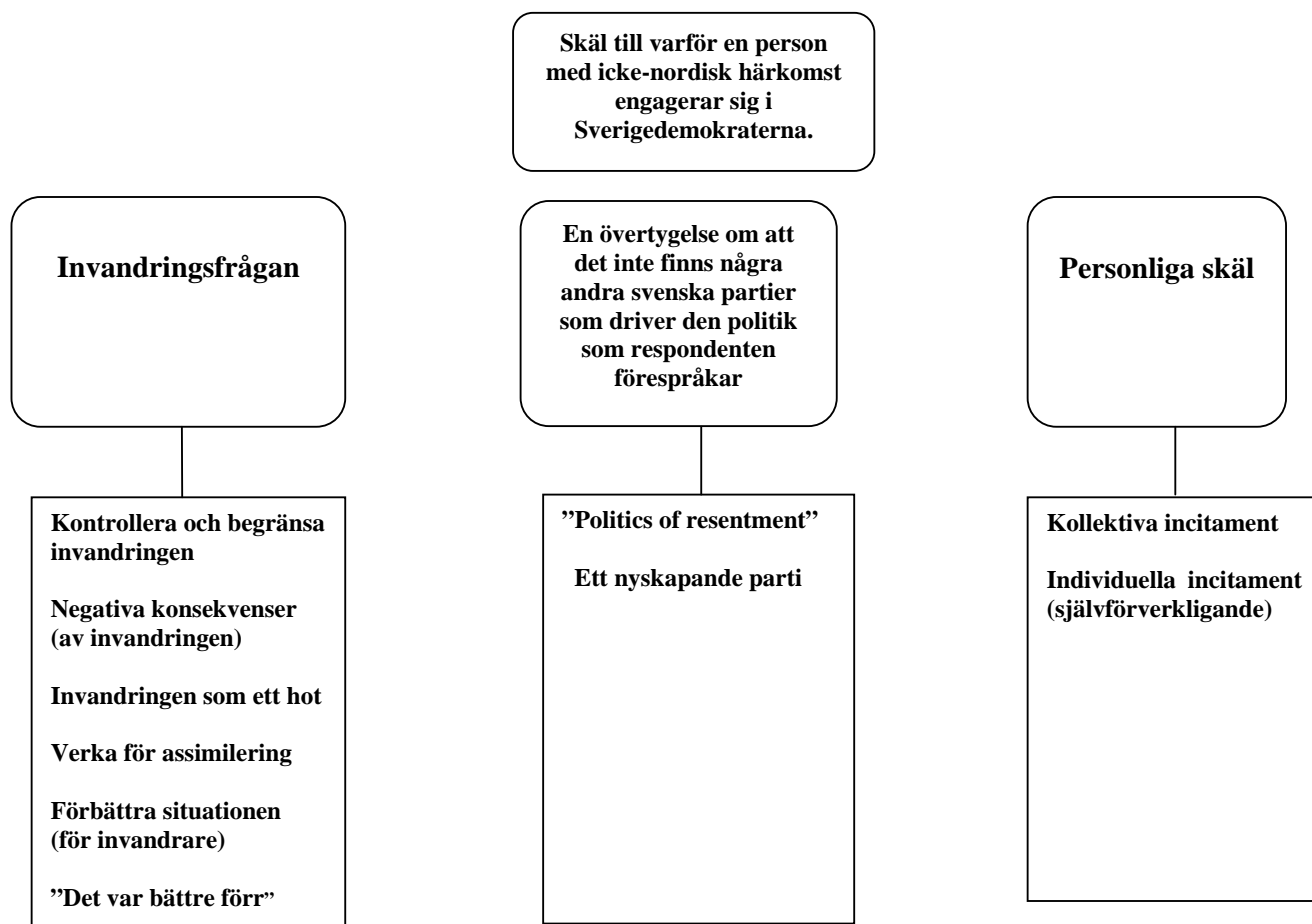
²⁶ Jag kommer när jag senare förklarar citaten att benämna respondenterna, eller ”ip” som *han*. Detta är ett ställningstagande för att förenkla läsningen och för att inte särskilja de olika respondenterna åt. I bilaga sist i uppsatsen finns en förteckning över samtliga intervjupersoner där de kortfattat presenteras. Där återges också om de är kvinnor eller män, så att läsaren ska veta att båda kön är representerade i undersökningen.

²⁷ Det bör påpekas att rubriker till skäl och underkategorier inte operationaliseras per se, utan är en produkt av författarens personliga uppdelning och bör inte ses som värdeladdade. De är sprungna ur en systematisk granskning av samtliga intervjuer och har till uppgift att vägleda läsaren och förklara vad de olika skälen betyder. Tolkningen bör istället ske då jag med citat och sammanfattning av intervjuer visar hur jag kom fram till mina skäl i varje grupp, och rubrikerna fungerar således mer som ett praktiskt verktyg för en större massa text som ska sorteras upp.

jag kategoriserade svaren så blandade jag grupperna och tog ut fyra respondenter utan att veta om de tillhörde grupp 1 eller 2. Sedan tog jag bort det jag kallar för sakfrågor, då dessa skiljer sig åt mellan grupperna, och lämnade endast övriga frågor att på nytt kategorisera. Även vid denna korsanalys så blev resultatet det samma och skälen förblev intakta. Naturligtvis blev underkategorierna lite blandade och oklara, då dessa skiljer sig åt. Men invandringsfrågan, en tro på Sverigedemokraterna som det enda politiska alternativet och de personliga grunderna till ett medlemskap var tydligt också i kontrollgruppen.

4 Resultatredovisning

Skäl till varför Grupp 1 engagerar sig:

4.1 *Invandringsfrågan* som skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna

Åsikter, frågor och kritik relaterat till just invandringen (i Sverige) är ett avgörande skäl till varför en person ansluter sig till Sverigedemokraterna. Detta faktum är tydligt hos respondenterna i Grupp 1. Jag har valt att döpa kategorin, skälet, till *Invandringsfrågan*, och sedan presentera underkategorier som jag avser att resonera kring i detta avsnitt²⁸. I varje grupp ser man en stark likhet mellan de intervjuades åsikter, som formar en underkategori till huvudskälet som handlar om invandringsfrågan i Sverige. Detta är en huvudkategori på grund av att det figurerar en mängd åsikter, uttalanden och diskussioner i samtliga intervjuer som på ett eller annat sätt berör invandrare och deras situation och hur svenskar och det svenska samhället i sin tur påverkas av detta. Ip 4 säger att:

”Min hela motivation till att vara politiskt aktiv är den svenska invandringpolitiken”

Kontrollera och begränsa invandringen:

Underkategorin handlar om att respondenterna vill att det ställs krav på invandringen och att den begränsas. De tycker också att integrations- och flyktingpolitiken är mycket dålig. Det handlar om att respondenterna ser en förändrad, och med det avser jag mer restriktiv, invandringspolitik likt den som Sverigedemokraterna för, som ett skäl till att engagera sig i partiet.

Nedan följer några representativa direktåtergivna citat. Dessa förklaras sedan, och jag visar hur jag tolkat dem, den tolkningen som lett fram till att kategorin skapats samt varför den är namngiven på detta sätt.

Exempel på hur respondenterna uttalade sig i frågan om att kontrollera och begränsa invandringen i Sverige:

”Jag engagerar mig politiskt för att flyktingpolitiken idag inte stämmer överrens med hur det borde vara. Den måste helt enkelt begränsas för allas skull.”

Respondenten vill se att invandringen begränsas och engagerade sig i Sverigedemokraterna för att han anser att Sverigedemokraterna för en

²⁸ Som ovan nämnt existerar underkategorierna till varje skäl för att visa läsaren hur jag kommit fram till slutsatsen att döpa ett skäl på ett visst sätt.

flyktingpolitik som innebär att man vill förändra den situation som råder i dagsläget. Han ser det inte som ett mål som gagnar svenskar eller invandrare för sig utan som att det är något som kommer alla invånare i samhället till gagn.

”Flyktingsituationen var ohållbar och efter senaste valet blev jag medlem efter att ha funderat på det under en längre tid. Min hjärtefråga är att stoppa invandringen, idag behövs inte invandrarna som de gjorde förr”.

Respondenten ansåg att flyktingsituationen var negativ i Sverige och det var avgörande för att han skulle bli medlem i Sverigedemokraterna. Han vill helt begränsa invandringen då han inte längre anser att Sverige gagnas av att släppa in mer människor som inte är födda i landet.

Kategorin framstod redan i ett inledande skede av intervjuerna. Respondenterna i grupp 1 nämner redan i början av samtalen att de är starkt kritiska till den invandringspolitik som förs i dagsläget. De uttalar sig om att sittande partier inte gör en adekvat bedömning om hur denna politik ska utformas och implementeras och de säger också att det är av högsta vikt att antalet utländska personer som ska få bosätta sig i Sverige måste begränsas i dagsläget.

Negativa konsekvenser

Den här underkategorin handlar om att respondenterna tycker att Sverigedemokraterna tar upp de negativa effekterna av en alltför okontrollerad invandring, vilket de finner vara positivt. Det handlar också om att de upplever att det i dagsläget råder en bristande överblick av den s k anhöriginvandringen.

Exempel på hur respondenterna uttalade sig i angående negativa effekter av invandringen i Sverige idag:

”Fördelar med partiet är att de har modet att ta upp nackdelarna med den pågående invandringen, vilket jag inte tycker att de andra svenska partierna gör”.

I citatet ovan talar respondenten om att invandringen har lett till negativa saker i Sverige och att den invandring som sker i dagsläget har negativa effekter. Respondenten anser också att det inte finns andra svenska partier som talar om dessa negativa konsekvenser och att det är positivt att Sverigedemokraterna vågar föra denna diskussion.

”Staten verkar inte ha någon kontroll över anhöriga till invandrade människor, och se på resursfördelningen, det fungerar inte om anhöriga också ska komma hit. är det rätt att anhöriga pensionerade ska kunna komma hit och sedan få pension både från hemlandet och från svenska staten?”

Respondenten talar om en oro över att Sverige inte har tillräcklig förmåga att ta emot de invandrare som kommer till Sverige i form av anhöriga. Han uttrycker en undran över om ekonomiska resurser fördelas rättvis när de anhöriga bosatt sig i sitt nya land, då de får pengar både från Sverige och från det land de har lämnat.

Invandringen som ett hot

Denna underkategori handlar om att respondenterna anser att rådande invandring är ett hot mot Sverige på olika sätt. Främst handlar det om att det finns en fara med att indoktrinera islam i Sverige och att globaliseringen är ett hot mot den så kallade nationalstaten. Med globaliseringen menas inte ekonomiskt eller industriellt syfte utan respondenterna likställer globaliseringen med att en större rörlighet mellan länder är ett hot mot det man kallar för nationalstaten.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig i frågan om invandringen som ett hot:

”Jag driver personligen två frågor: faran med att indoktrinera islam i Sverige och att islam som religion är våldsam och brutal och den farligaste religionen och därför kan vi inte ha för många muslimer i Sverige.”

Respondenten uttrycker en åsikt om att islam och också muslimer är en fara för Sverige, då religionen är av en våldsam natur. Han menar att ett ökat antal muslimer som utövar islam också innebär en ökad fara för Sverige.

”Att jag valde just Sd beror på att situationen i Sverige är akut och när det inte längre handlar om en huvudmotsättning mellan höger och vänster, utan snarare om nationalstaten kontra globaliseringen och Sd är ett parti som uppmärksammar problematiken. Globalisering är ett hot och det är i mina ögon extra attraktivt att partiet försvarar den så kallade nationalstaten.”

Respondenten ser nationalstaten som ett ideal och blev medlem i Sverigedemokraterna för att partiet är emot globaliseringen och därmed också positiv till att Sverige är en så kallad nationalstat. Att försvara Sverige mot en hotande globalisering är positivt i respondentens tycke, och det är någonting han anser att partiet gör.

Att verka för assimilering

Den här underkategorin handlar om att respondenterna upplever att invandrare bör assimileras från dag ett och att anpassning är en förutsättning för dem som kommer till och bosätter sig i ett nytt land.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om att anpassa sig till sitt nya hemland:

”Assimilering är det viktigaste som finns. Alla som kommer till ett nytt land har rättigheter samt skyldigheter.”

Respondenten talar om att det är både en rättighet och en skyldighet att ta seden dit man kommer. Det är viktigt att anpassa sig till den nya situationen.

”Jag tycker inte att det är konstigt att jag har valt just Sverigedemokraterna som partitillhörighet. Man ska som invandrare i Sverige assimilera sig efter första dagen. Det gjorde jag”

Respondenten ser sitt val att bli medlem i Sverigedemokraterna som ett tecken på att han själv assimilerade sig när han kom till Sverige, något som han vill att alla som flyttar till Sverige bör göra.

Respondenterna är måna om att invandrare assimilerar sig i samma grad som de anser att de själva gjort, och att assimilering är ett tydligt incitament till att gå med i just Sverigedemokraterna, både när det kommer till dem själva och till andra.

Förbättra situationen

Underkategorin handlar om att intervjupersonerna tycker att Sverige måste ta bättre hand om dem som kommer hit. De har en önskan om ett slut på tanken om ”vi och dem” och vill bl.a. satsa på utbildning för invandrade människor²⁹.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om hur man kan förbättra situationen för invandrare:

”Frågan du ställer, om det kan anses som kontroversiellt i någon mening, (val av parti, min anm) är en dålig hypotes. Vi måste ta hand om de som kommer hit, och det är det som partiets politik berör. Jag har alltid engagerat mig i svagare grupper, och invandrare i Sverige tillhör en svag grupp.”

Respondenten tycker att hans val av parti speglar hans uppfattning om att de som kommer hit är en känslig grupp, en svag grupp, jämfört med dem som är

²⁹ Visserligen kunde jag ha slagit samman denna kategori med ovanstående, om att verka för assimilering. Men i detta fall handlar det snarare om en vilja att skapa en politik som hjälper invandrare att assimileras, underförstått att det idag fungerar dåligt, inte om att ställa ett krav på invandrarna. Kravet faller snarare på Sverigedemokraterna och dess medlemmar.

födda i landet, och att Sverige måste ta hand om just dessa mer utsatta människor. Eftersom att han själv kommit till Sverige som invandrare tycker han inte att det är motsägelsefullt att han som inte är född i Sverige engagerar sig i Sverigedemokraterna.

”Det måste bli ett slut på detta ’vi- och dem tänkande’.”

Respondenten uttrycker en önskan om att man ska sluta att skilja på människor beroende på varifrån de kommer.

”Man borde satsa mer på utbildning för så kallade nysvenskar, framförallt vad gäller yrkesutbildningar. Invandringen måste ses över och att man ska satsa på dem som har det svårt, att man ska jobba för att bekämpa arbetslösheten bland invandrare. Högt utbildade invandrare borde få språkhjälp för att ha en chans i sitt nya land. Det är inte ok att dessa sistnämnda på grund av språksvårigheter i slutändan tvingas bli till exempel städare.”

Respondenten talar om att invandrare bör få yrkesrelaterad hjälp när de kommer till Sverige. För att undvika att orättvisor sker och invandrade människor med hög kompetens blir arbetslösa bara för att de inte kan svenska tillräckligt bra. Resurserna i frågan bör först läggas på dem som kommer hit som har det allra sämst, och resurserna bör fokusera på utbildning.

Respondenterna ställer här krav, inte bara på invandrarna själva, men på det samhälle som möter dem. Att integrera dem som kommer hit och hjälpa dem att anpassa sig handlar det om.

Det var bättre förr

Denna underkategori handlar om att respondenterna tycker att förr var inte invandringen ett problem, men det är den idag. Arbetssituationen och politiken idag är annorlunda än den var förr och slutsatsen är att de anser att det idag är sämre än det har varit tidigare i Sverige då invandringen inte passar in på den politiska och yrkesrelaterade verklighet som råder idag.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om att invandringen inte var ett problem ”förr”:

”Förr var det brist på arbetskraft, och flyktingsituationen var inget problem för Sverige. Idag är det annorlunda. Politik är en färskvara. Det har varit kris sedan slutet av 1990-talet. Invandringen borde begränsas, eftersom det börjar likna en humanitär katastrof i Sverige.”

Respondenten menar att innan slutet på 1900-talet så fungerade invandringen i relation till den politik som då fördes och till hur arbetssituationen såg ut. Idag blir det katastrofartat att ta in fler invandrare än det finns jobb åt dem. Han säger också att politiken som fördes tidigare inte fungerar i det moderna Sverige.

”Skälet till varför jag är politiskt aktiv är att jag har upplevt ett Sverige som var tryggt, där det fanns jobb åt människorna och där invandrarna var omtyckta. Men idag är allt sämre, det är mindre ordning idag. Vi måste ställa krav på invandringen för att skapa balans i samhället.”

Respondenten menar att en minskad kontroll på hur invandringspolitiken sköts lett till att det idag är mindre tryggt att leva i Sverige och att det inte finns jobb åt alla. Han eftersträvar att uppnå ett mer balanserat samhälle genom sitt politiska engagemang i Sverigedemokraterna.

Respondenterna säger i flera fall att det inte var ett problem med invandringen för 20, 30 år sedan, men att det är helt annorlunda idag. Det finns en vilja att återskapa Sverige så som det en gång.

4.2 En övertygelse om att *det inte finns några andra svenska partier som driver den politik som respondenten förespråkar*

Skälet är ofta sammanlänkat med skälet jag kallar ”invandringsfrågan”, men då det inte enbart handlar om hur invandrings/integrations- och flyktingpolitiken bedrivs i Sverigedemokraterna jämfört med andra partier så blir detta ett unikt skäl, som befasts och förklaras nedan. Jag fann efter hand två underkategorier till skälet. Det blir en huvudkategori när det sammanfattar respondenternas åsikt om att i den svenska politiken finns det inte utrymme för deras åsikter och att de istället finner att i Sverigedemokraterna så passar de in. Ip 2 säger att:

”Jag var väldigt politiskt medveten, innan jag gick med i partiet, och jag läste till en början om partiet i tidningarna, insåg att vissa punkter rörande deras program och åsikter intresserade mig. Jag tycker faktiskt inte om övriga svenska partiers invandringspolitik och särskilt Socialdemokraterna nonchalerar flyktingproblematiken.”

”Politics of resentment”

Underkategorin handlar om att respondenterna tycker att inget annat parti är öppet kritiska mot invandringen och därför är de missnöjda med andra svenska partier. Sverigedemokraterna vågar tala klarspråk, de övriga partierna är rädda för att ha en åsikt om t.ex. invandringen. De övriga partierna för en politik som inte

fungerar vad gäller invandringspolitiska frågor och alltför stort åsiktsmässig konsensus råder bland övriga partier i Sverige.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig i frågan om att Sd är det enda partiet de kan tänka sig stödja:

”Det finns många anledningar till varför jag valde just Sd. Jag tycker inte att jag har samma åsikter som till exempel Socialdemokraterna eller Moderaterna, som också har kommit att likna varandra åsiktsmässigt. Bra med Sverigedemokraterna är att de står för vad de säger!”

Respondenten talar om att det råder för stort konsensus bland övriga svenska partier och eftersom han inte delar dessa åsikter så blev han medlem i Sverigedemokraterna. Han tycker att partiet står för den politik de för.

”Det finns inget annat parti att anslut sig till om man är kritisk mot invandringen idag, och det är också detta som är som positivt med partiet, att de vågar kritisera invandringen.”

Respondenten ser Sverigedemokraterna som enda alternativet till parti om man vill implementera och föra en invandringskritisk politik i Sverige. Han tycker inte att något annat parti gör detta.

Det handlar om ett missnöje med övriga svenska partier bland intervjupersonerna. Det pendlar från att vissa respondenter tycker att Sverigedemokraterna är väldigt bra jämfört med de andra partier som finns att ansluta sig till, till ett missnöje som mynnar i att partiet utgör det enda någorlunda bra alternativet.

Ett nyskapande parti

Denna underkategori handlar om att Sverigedemokraterna är ett nytt parti med nya perspektiv. Inte bara missnöje ligger bakom detta skäl, det handlar också om en genomgående uppskattning av det som Sverigedemokraterna enligt de intervjuade personerna står för.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig i frågan om vad som är bra med Sverigedemokraterna:

”Sd är ett ungt och fräscht parti: man börjar från grunden med att bygga upp ett parti, och medlemmarna är unga”

Utan att jämföra Sverigedemokraterna med någon eller något så säger respondenten att han ser partiets och medlemmarnas egenskaper som en ren tillgång. Hans inställning till partiet är inte att det är bättre eller sämre än andra

svenska partier, utan att det på egen hand har möjlighet att erbjuda honom något han finner positivt.

4.3 Personliga skäl

Det föreligger också en rad personliga skäl till varför en person väljer att engagera sig i Sverigedemokraterna. Både av allmännyttig och av egennyttig art. Det vill säga, att i vissa fall så engagerar sig respondenten för att det gagnar hans egen person, de närmaste och hans vardag. I andra fall för att hans engagemang har möjligheten, enligt honom själv, att hjälpa andra människor, som inte ingår i hans eget liv, att få en bättre vardag. Jag skiljer nedan på det som gagnar honom själv till att forma underkategorin ”individuella incitament”, och det som istället är riktat mot ett mer abstrakt grupp, för ”kollektiva incitament”.

Kollektiva incitament

Den här underkategorin handlar om att respondenterna uttrycker en vilja att påverka människors liv och Sveriges framtid och att de när de själva i egenskap av invandrare engagerar sig så får invandrare ett bättre rykte i Sverige

Exempel på vad respondenterna säger om effekterna av sitt engagemang:

”Jag valde politiken för att kunna påverka, människors liv och landets framtid. Det är väl inte motsägelsefullt att jag är medlem i Sverigedemokraterna? Jag gynnas liksom andra invandrare av att invandrare får ett bra rykte.”

Respondenten uttrycker förvåning över antagandet att han som invandrare inte skulle kunna vilja vara medlem i Sverigedemokraterna och menar att hans engagemang är till gagn för invandrare generellt sätt. Det finns också en vilja hos respondenten att på ett mer abstrakt plan vara med att påverka Sverige och dess invånare och detta gör han genom att engagera sig i politiken.

”Jag valde politiken som kanal för att vara med och skapa ett bättre samhälle.”

Politiskt engagemang ses av respondenten som ett medel att påverka samhället i positiv riktning.

Individuella incitament (självförverkligande)

Den här underkategorin talar om att de intervjuade hyser en vilja att vara med och bestämma och att politiken fungerar som hjälpmedel till att lära känna sig själv bättre. Det finns bland respondenterna ett intresse för att det ska gå bra för Sverige och att de i sin politiska gärning kan vara en förebild för andra invandrare.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om sina personliga skäl till att bli medlemmar i Sverigedemokraterna:

”Jag tror att min politiska drivkraft ligger i att jag alltid har velat vara med och bestämma. Jag vill också lära känna sig själv bättre, det gör jag varje dag i o m mitt politiska engagemang.”

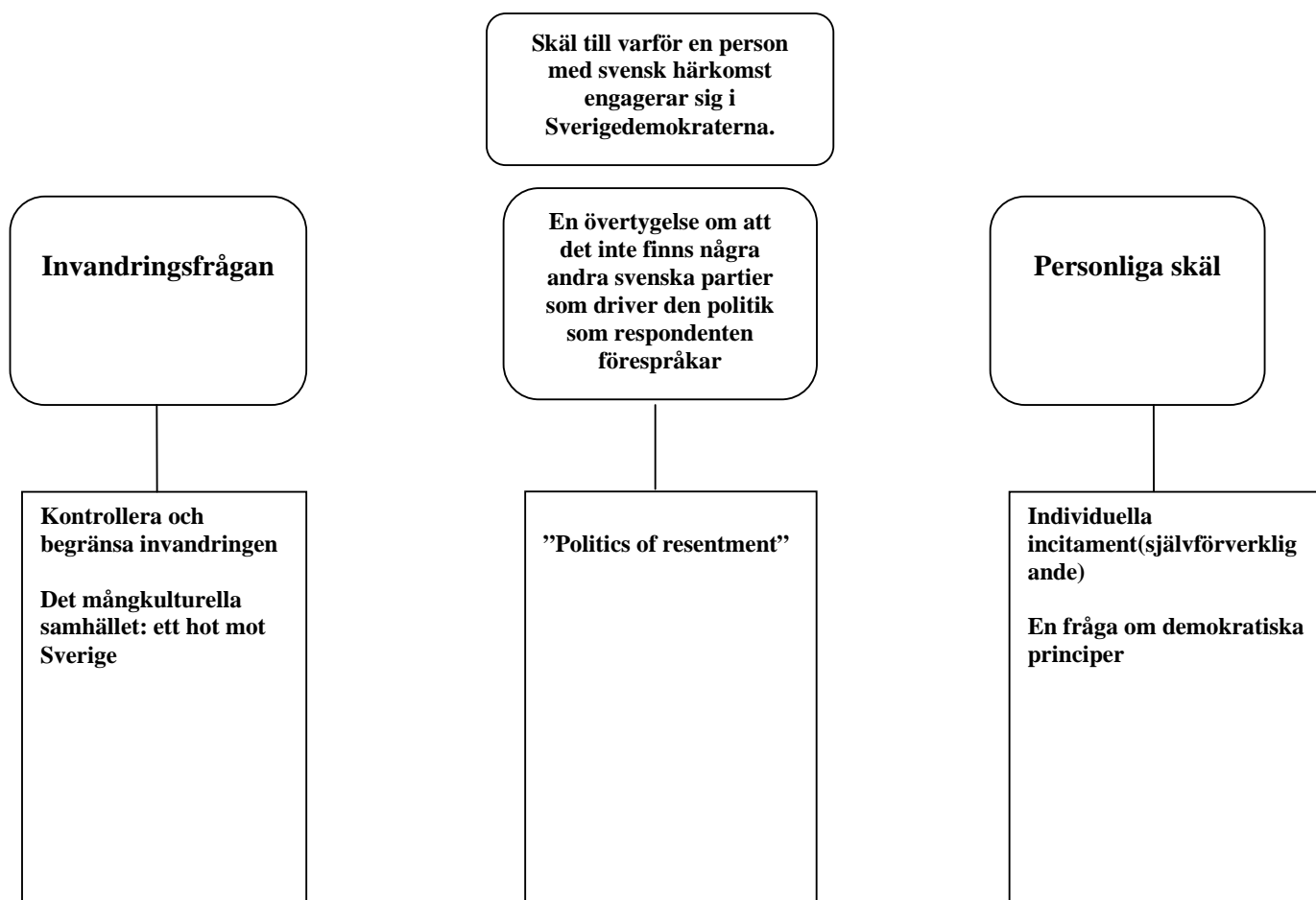
I citatet ovan talar respondenten om de personliga orsaker som fått honom att engagera sig som medlem i Sverigedemokraterna. Han vill vara med och bestämma, han vill nå ökad självkänedom, två saker som uppfylls i o m hans politiska engagemang.

Det är väl inte motsägelsefullt att jag är medlem i Sverigedemokraterna? Jag gynnas liksom andra invandrare av att invandrare får ett bra rykte. Jag har ju ett lika stort intresse som svenskarna att det går bra för Sverige. Jag har valt att ta till mig den svenska identiteten och är därför en förebild för många invandrare³⁰.”

I utsagan ovan listar respondenten en rad personliga anledningar till varför han blivit medlem i Sverigedemokraterna. Han gynnas själv av att invandrare får ett bättre rykte än de har i dagsläget och han är mån om att det ska gå bra för Sverige. Han ser sig som en förebild för andra invandrare.

³⁰ Författaren är medveten om att delar av citat också använts i föregående stycke.

Skäl till varför Grupp 2 engagerar sig:

4.4 Invandringsfrågan som skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna

Precis som när det gäller grupp 1 så var frågor och åsikter rörande invandringen något som återkom tillräckligt ofta på olika sätt, för att det skulle få forma en egen huvudkategori. Jag fann incitament till två underkategorier som stödjer skälet. Nedan redovisas dessa enligt samma modell som ovan.

Kontrollera och begränsa invandringen

Underkategorin beskriver att respondenterna upplever invandringssituationen som katastrofal och att Sverige inte kan ta emot fler invandrare som det ser ut i dagsläget. Felet till varför det är så är alla invånares, oavsett vart man kommer ifrån.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig i fråga om invandringssituationen idag:

”(...) invandringssituationen, att den ser illa ut. Katastrofal. Och det är både Sveriges och invandranas fel.”

I citatet uttrycker respondenten ett skuldbeläggande mot alla i Sverige, både de som är födda här och de som inte är det, och riktar starkt kritik mot den rådande invandringssituationen.

Ip 11: ”Sverige kan inte ta emot några fler invandrare i dagsläget. Flyktingar kan vi ge en fristad i vårt land under en begränsad period, likt kyrkor som erbjuder skydd för de som är utsatta.”

Respondenten talar om att vi i Sverige ska erbjuda tillfälligt skydd till flyktingar, men att vi inte kan låta fler människor utifrån komma hit och stanna permanent. Detta för att landet inte kan ta emot fler invandrare.

Det uttrycks bland respondenterna i grupp 2 en oro gentemot invandrings- och flyktingsituationen som det ser ut i Sverige idag. De uttrycker en vilja om en mer kontrollerad politik vad gäller antal invandrare som ska få bosätta sig i Sverige.

Det mångkulturella samhället: ett hot mot Sverige

Underkategorin tar upp respondenternas inställning till s.k. mångkultur, som de finner varken realistiskt eller eftersträvansvärt. Det är omöjligt att bygga upp ett välfärdssamhälle utifrån den mångkulturella modellen och Sverigedemokraterna lägger pengarna på svenskarna och inte på mångkulturella projekt och satsningar, vilket de upplever som positivt.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om ett mångkulturellt Sverige:

”Jag valde att gå med i partiet för att jag tror på deras politik. Jämför den med det mångkulturella samhälle jag lever i, det är knappast realistiskt eller eftersträvansvärt. Jag har bott i en förort där det mångkulturella samhällsidealet enbart kändes kaotiskt, det fungerade inte i praktiken. Sverigedemokraterna lägger pengar på rätt saker, på vi som är deras eget folk och inte på en massa mångkulturella projekt till exempel.”

I citatet talar respondenten om att han valde att gå med i Sverigedemokraterna för att de väljer rikta sin politik på svenskarna och inte på ett mångkulturellt Sverige, som respondenten finner oralistiskt och icke önskvärt.

”(…) Att mångkultur skulle vara ett sånt paradiset, det går åt helvete. Havererar i getton och kriminalitet. Detta är ett dilemma för förespråkarna av mångkulturalismen. Svenska partier sysslar med ett strutsbeteende över situationen, och på grund av detta blir invandrarna lidande.”

Respondenten säger att svenska partier (han syftar på riksdagspartierna, ff. anm.) i allmänhet inte vill erkänna att det som kallas mångkultur har negativa sociala effekter i det svenska samhället.

Respondenterna förefaller kritiska till det man brukar tala om som mångkultur. De ser ett mångkulturellt Sverige som något negativt, och att mångkultur i sig är ett hot mot Sverige. De ser Sverigedemokraternas restriktiva syn på mångkulturalismen som ett skäl att ansluta sig till partiet.

4.5 En övertygelse om att det inte finns några andra svenska partier som driver den politik som respondenten förespråkar

Det finns en hållning i gruppen, om att man är missnöjd med den politik som förs i Sverige idag och att Sverigedemokraterna utgör ett alternativ som man är beredd att engagera sig i, och det ger partiet en unik ställning i respondenternas ögon. Jag fann bara en underkategori, som jag kallar missnöjespolitik, ”politics of

resentment”, men väljer ändå att kalla huvudkategorin för en beskrivande mening, och sedan närmare i underkategorin förklara skälet i sin helhet.

”Politics of resentment”

Den här underkategorin handlar om att respondenterna anser att Sverigedemokraterna är det ”minst dåliga partiet” i Sverige jämfört med andra partier.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig i fråga om varför de valde att bli medlemmar i Sverigedemokraterna och inte i något annat svenskt parti:

”Det finns inga andra adekvata partier”.

Respondenten uttrycker klart och tydligt att Sverigedemokraterna är det enda parti han kan tänka sig att vara medlem i i Sverige.

”De är rationella jämfört med andra partier. De hycklar inte eller låtsas vara ’fina i kanten’.”

Här talar respondenter om Sverigedemokraternas positiva egenskaper i jämförelse med andra partier i Sverige idag. Han menar att de både är rationella och ärliga i sin karaktär.

Respondenterna menar genomgående att de är politiskt intresserade och att det enda parti som de anser sig kunna bli medlemmar i är just Sverigedemokraterna.

4.6 Personliga skäl

Det finns skäl till att bli medlem i Sverigedemokraterna hos respondenterna i grupp 2, som både berör egennytta, att man själv gagnas av det egna engagemanget, och allmännyttan, att andra parter som inte är direkt kopplade till en själv får ut något som respondenten ser vara en positiv konsekvens av hans medlemskap. Jag menar att det finns två underkategorier till huvudskälet och det är dels de skäl som jag tolkar som självförverkligande, dels de skäl som berör en mer abstrakt uppfattning om vad som är demokratiska värden. Det sistnämnda skälet är inte ett renodlat kollektivt skäl, då även respondenterna gagnas direkt av att det ska råda åsiktsfrihet i Sverige och att alla som engagerar sig politiskt bör ha rätt att bemötas på samma sätt.

Individuella incitament (självförverkligande)

Underkategorin handlar om att politik är ett intresse för respondenterna. En känsla av att bidra med något positivt ger dem en inre tillfredsställelse. Det handlar om att på olika sätt göra något som får dem att må bra med sig själva.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om sina personliga drivkrafter till varför de blev medlemmar:

”Jag tyckte att det var roligt med politik redan i tonåren. Det blev ett intresse redan i högstadiet. Så det får jag väl säga är huvudanledningen till att jag från början blev politiskt aktiv.”

Respondenten säger i citatet att politik är för honom ett intresse, ett intresse som ledde till att han valde att bli politiskt engagerad. Han upplever sitt engagemang som något positivt, något som gör honom glad.

”Jag och min tjej fick vårt första barn när jag var 23 år. Viljan att förändra hade alltid funnits där. Men när jag blev pappa kom frågorna, 'Varför är jag här'. Jag vill förändra samhället, och jag bestämde mig att gå från tanke till handling. Det fanns ingen specifik fråga som drev mig, utan någon form av känsla av att vilja vara med”

Respondenten berättar om att en stor händelse i hans liv fick honom att välja att bli medlem i Sverigedemokraterna. Existentiella frågor och att han ville förändra det samhälle han lever i till något bättre, och en vilja att vara delaktig drev honom till att bli politiskt aktiv.

En fråga om demokratiska värden

Underkategorin går ut på att respondenterna anser att man måste få tycka saker utan att bli kallad rasist och att Sverigedemokraterna måste få samma chans som de andra partierna att verka på en offentlig arena.

Exempel på hur respondenterna uttalar sig om att de tycker att vissa saker är orättvisa när det kommer till det politiska:

”Demokratifrågan avgjorde mitt val att engagera mig politiskt. Åsikter måste kunna luftas utan att man för den delen blir kallad rasist. Och jag ansåg att ett parti som Sd måste ges samma chans som andra partier, i medierna till exempel. Jag störde mig på att det inte var så, det är odemokratiskt. Det är så tydligt att svenska journalister är politiskt färgade. Det förekommer för mycket invektiv. Rapporteringen bör ju vara 'neutral', men det misslyckas. Jag har hört av kollegor att i talarstolen anses Sd vara ogräs men i fikarummet får vi ett bra bemötande. Jag förstår dock varför andra partier ska vara negativa mot oss och vår politik offentligt, de lyder under sina partipiskor.”

Vi får följa en längre utläggning från respondenten. Han värnar om åsiktsfrihet och yttrandefrihet samt det ansvar som kommer med det senare. Han säger att han upplevde att Sverigedemokraterna behandlas på ett sätt som han inte upplever som demokratiskt. Medier, andra partier och människor är orättvisa mot Sverigedemokraterna i olika avseenden säger han och detta driver honom att vara politiskt aktiv. Jag tolkar det som att han vill ändra den negativa bilden av partiet i sitt engagemang.

Det var svårt att döpa just denna underkategori. Några av respondenterna menade att de upplever både sina egna åsikter och partiets framtoning som att dessa inte accepteras i ett offentligt rum på ett vad de menar demokratiskt sätt. De talade om demokratifrågan, demokratiska principer och demokratiska värdegrunder. Således fann jag att kategorin bör döpas därefter³¹.

³¹ Dock vill jag inte att läsaren lägger in en övertolkning av begreppet demokratiska värden, då detta är ett komplicerat begrepp som eg. kan kräva operationalisering och ett kritiskt ifrågasättande av vad termen egentligen bör betyda i sammanhanget. Godtyckligen så menar jag att i detta sammanhang att det enbart är en retorisk benämning för vad respondenterna upplever som orättvist och således icke-demokratiskt, eftersom att orättvisan finns inom en politisk sfär.

5 Sammanfattning av resultat och svar på frågeställningar

Jag har ovan utförligt belyst hur jag nått mitt resultat, och avser att kortare sammanfatta vad jag nått fram till. Detta för att för läsaren på ett överskådligt sätt visa på likheterna mellan de två grupperna i deras motiv till varför de valt att ansluta sig till Sverigedemokraterna, men också för att belysa att de underkategorier som format skälen ändå tar sig lite olika uttryck grupperna emellan. Skälen jag arbetat fram, varför en invandrare blir medlem i Sverigedemokraterna tål att testas både mot en grupp personer med svensk bakgrund, samt vid slumpvis urval ur båda grupper. Man brukar säga att 12 djupintervjuer kan sägas vara nog för att kunna tala om teoretisk mättnad (Kvale 1997).

Som man ser så följer resultatet två grenar av den forskning jag redovisat ovan: deltagande i politik rent generellt, samt forskningen om medborgare som ansluter sig till RHP-partier. Ett av de tre huvudskälen kan direkt knytas till Norris (2005) studier som säger att invandringsfrågan är av primär vikt för att en person engagerar sig i ett radikalhögerpopulistiskt parti som Sverigedemokraterna. Detta är nära släkt med ett annat motiv till medlemskap i denna typ av organisation: en övertygelse om att det inte finns andra partier som förespråkar den politik personen står för. Också bland mina respondenter var detta tydligt. Men också generella teorier om deltagande som vi sett ovan är tydligen kombinerbara med nämnda skäl, nämligen övertygelsen om att (egen)intresse och viljan att påverka sin egen och andras vardag är av avgörande betydelse.

Nu kan jag slutligen med tanke på avsnitten ovan ge ett kortare svar på mina två initiala frågeställningar. I slutdiskussionen efter det sätter jag resultaten i relation till forskningen jag valt att presentera ovan i teoriavsnittet.

Vilka olika skäl finns det hos invandrare (med icke-nordisk bakgrund) till att bli medlem i partiet Sverigedemokraterna?

Jag har i min underökning funnit tre skäl, enligt mina respondenters egna utsagor, till varför de valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna.

- **INVANDRINGSFRÅGAN**
- **SVERIGEDEMOKRATERNA SOM ENDA POLITISKA ALTERNATIV I SVERIGE IDAG**

- **PERSONLIGA MOTIV**

Skiljer sig dessa skäl från dem som finns bland personer med "helsvensk" bakgrund som valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna?

Nej. Visserligen så ser underkategorierna i ett flertal fall olika ut. Men samtliga underkategorier bygger på resonemang som i slutändan formar likadana skäl till varför samtliga valt att bli medlemmar. Varför en svensk person valt att bli medlem enligt min modell ger i slutändan samma svar som varför en person som inte är svenskt valt att bli medlem, och vice versa.

5.1 Slutdiskussion

I detta avsnitt diskuterar jag den forskning jag valt att beakta i samband med min studie, forskning kring politiskt deltagande och RHP-partier, i relation till de resultat jag presenterat och de samtal jag haft med respondenterna³². Viss ny information kan förekomma, som en kortare reflektion över respondenternas tidigare politiska engagemang. Avsnittet bygger således på resultaten i relation till tidigare forskning, samt en diskussion på ett mer allmänt plan.

Varför blir man medlem i ett parti? I Sverige så är den dominerande förklaringen det man kallar för selektiva incitament. Främst handlar det då om ett behov att få ge uttryck åt sina egna uppfattningar (Bäck m.fl. 2006). Detta är en sanning också i den undersökning jag utfört. Respondenterna sätter sina egna personliga åsikter högt när de ska motivera varför de valt att bli medlemmar i Sverigedemokraterna och den åsikt man vill uttrycka är relaterad till det respondenterna upplever som en rådande negativ samhällssituation i Sverige på grund av invandringen på olika sätt. Detta stämmer in på den generella bilden av medlemmar i högerradikala partier. Det skäl som kan ses som den primära orsaken till varför en person blir medlem eller aktiv i radikalhögerinriktade partier är det man kallar för kulturell protektionism: en negativ attityd till invandrare, flyktingar och det mångkulturella samhället (Norris 2005).

Men också viljan att påverka, och ett politiskt intresse är avgörande skäl till varför en person tar steget till att bli politiskt aktiv (Kemdal 2006). Detta syns i dimensionen jag skapat som jag kallar personliga skäl, där en känsla av att man gör något gott genom sitt medlemskap är tydlig. Det politiska intresset hos respondenterna sammanfaller också det i många fall till att primärt handla om en

³² Vid behov kan läsaren be författaren om en fullständig utskrift av samtliga intervjuer, som finns att tillgå. Naturligtvis är respondenternas identitet då skyddad. Detta för att verifiera den diskussion som förs, skulle frågor uppstå.

fokusering kring just invandringpolitiska frågor. Respondenterna i min undersökning identifierar sig alla starkt med Sverigedemokraterna och anser att deras personliga identitet är i konsensus med deras politiska identitet i partiet. Här märks ingen skillnad mellan grupperna och lämnar en diskussion om identitet öppen³³.

Precis som för den som är född i landet så handlar politiskt engagemang om att bekräfta den egna identiteten (Shierenbeck m.fl. 2004). Det skälet stämmer som jag nämnt in på mina två grupper: det handlar om att befästa en svensk identitet, kanske främst i andras ögon av olika orsaker.

Den sociala kontexten är viktig. Det är genomgående tydligt när jag granskar intervjuerna att respondenterna i båda grupper har upplevt negativa effekter av invandringen i sin nära vardag. Detta har fått till följd en mycket kritisk inställning till det mångkulturella Sverige. Naturligtvis blir detta ett viktigt motiv till inriktningen på deras politiska engagemang. Jag syftar här på de utsagor om att respondenterna upplever det mångkulturella samhället de verkar i som något negativt, samt att de reagerar mot att alla politiska partier inte har rätt att hysa åsikter utan att de blir baktalade, och att Sverigedemokraterna inte bemöts på samma sätt som andra partier på den offentliga arenan.

Egenintresset är också viktigt. Respondenterna har en stark övertygelse som de vill förmedla till resten av det svenska folket. Det ligger i deras intresse att få lufta dessa frågor, skapa debatt och påverka andra partier att lyfta upp invandningsfrågan på dagordningen. De vill att deras primära sakfråga ska få utrymme i det offentliga rummet.

Det handlar inte om ”vi och dem”, utan om ”vi” och de som vill tillhöra ”oss”. Som en respondent sa, att om han velat behålla sin identitet som iranier hade han knappast valt att bli medlem i Sverigedemokraterna. Det är också en viktig sak att tänka på när man gör studier av denna art: bara för att en grupp människor har vissa egenskaper, som att de tex. Är födda i ett annat land och kanske inte ser ”svenska” ut, betyder detta inte att det som jag ser är samma sak som de själva upplever. Jag skapade mitt syfte till denna undersökning utifrån en känsla av att personer som själva är invandrare betar sig irrationellt när de blir medlemmar i ett parti som motsätter sig invandring under de flesta omständigheter. Men svaret var att dessa personer upplever sig själva som svenskar och har gjort det till ett medvetet val att anpassa sig så mycket till Sverige att de också av andra kan betraktas som svenskar, trots att de kanske bryter på ungerska och har sin familj i Grekland.

³³ Jag diskuterar i nästa avsnitt, bidrag till framtida forskning, varför jag tror att det är just identitetsbegreppet som ställer till problem när man objektivt ska undersöka människor med olika nationellt ursprung.

Utifrån min undersökning vill jag påstå att det finns plats för invandrare i Sverigedemokraterna. Men dessa personer ska hysa samma värderingar och åsikter som en person som är född i Sverige gör, och de bör verka för samma mål och visioner som partiet. (Detta bör inte ses som något unikt utan är gällande för partier i allmänhet). Till synes gör samtliga respondenter det och jag lämnar frågan till vidare forskning om svaret verkligen kan vara så enkelt. Dessa personer menar att så är fallet: man assimilerar sig och punkt. Utifrån min egen världsbild tror jag dock att begreppet identitet är mer komplext än så.

Jag vill också kort resonera kring uppsatsens resultat i förhållande till övriga element, för att ge läsaren en inblick i processens moment. Jag har efter många omprövningar och uteslutande av material känt att uppsatsens olika delar knyts samman till en helhet som jag känner att jag kan stå bakom. Metoden för att nå resultatet är studiens starka sida. Jag menar att samtalsintervjuer på denna nivå la en god grund till att jag fritt kunde resonera kring respondenternas utsagor tills jag nått fram till skäl som kändes både tydliga och testade. Materialet används i sin helhet och formar med önskvärd tydlighet resultatet. Syftet och frågeställningarna var självklara när resultatträden utformats och det var inte problematiskt att besvara de initiala frågor jag ställer. Därmed inte sagt att det inte finns något att tillägga. Vad gäller den teoretiska biten faller den väl på plats i slutdiskussionen ovan, men jag saknar ytterligare empiri rörande invandrades politiska engagemang i (svenska) partier. Huruvida jag har förbisett teoretiska komponenter i denna fråga eller om det är som jag fått uppfattningen om, att det helt enkelt inte finns tillräckliga dokumentationer om invandrare som är medlemmar i ett parti i sitt nya hemland, återstår att besvara. Nedan resonerar jag mycket kort om hur man kan gå vidare med min studie.

5.2 Uppsatsens bidrag i förhållande till framtida forskning

Nästa steg är förslagsvis att testa om de resultat som denna undersökning genererar också är giltiga i andra länder som har partier som faller inom ramarna för ett radikalhögerpopulistiskt parti. Nedan säger jag också varför jag tror att min frågeställning på sikt måste inkludera korsvetenskapliga ansatser för att kunna få ett fullständigt svar.

Eftersom att mitt syfte med denna undersökning var att generera hypoteser till vad för skäl som kan ligga bakom en invandrades val att bli medlem i ett RHP-parti. Jag vill påstå att hela resultatanalysen är i sig ett bidrag till fortsatt forskning. Teoriutveckling är beroende av att (nya) hypoteser genereras för att kunna prövas och på sikt utvecklar och kanske omformar rådande forskning. Mina resultat visar att det i egentlig mening inte spelar någon roll om man är invandrare eller svensk när det kommer till vilka skäl som ligger bakom valet att bli medlem i

Sverigedemokraterna. Ändå så vill jag inte bortse från de initiala känslor jag hade, om att min primära frågeställning var paradoxal redan i sin retorik: Varför blir någon som inte är född i landet medlem i just det parti som motsätter sig invandring? Svaret är kort sagt enligt min studie att skälen inte skiljer sig åt mellan svenskar och invandrare, samt att medlemmar i Sverigedemokraterna som inte är födda inom Norden ändå har valt att sätta sina nya, i detta fall svenska, identitet först.

Referenslista

Ett stort tack riktas först och främst till de 12 personer som ställde upp som primär informationskälla och gjorde att jag kunde genomföra min studie³⁴.

Andersen, Jörgen Goul – Hagelund Anniken i: Rydgren, Jens och Widfeldt Anders (red) 2004. *Från Le Pen till Pim Fortuyn. Populism och parlamentarism i dagens Europa*. Malmö: Liber AB.

Bäck, Hanna m.fl. kap 3 i Esaiasson, Peter – Westholm, Anders (red.) 2006. *Deltagandets mekanismer. Det politiska engagemangets orsaker och konsekvenser*. Malmö: Liber AB.

Demker, Marie – Svåsand, Lars (red.) 2005. *Partiernas århundrade : fempartimodellens uppgång och fall i Norge och Sverige*. Stockholm: Stockholm Santérus.

Holmberg, Sören 2000. *Välja parti*. Stockholm: Gotab.

Kemdal blom, Anna. Kap 8 i Esaiasson, Peter – Westholm, Anders (red.) 2006. *Deltagandets mekanismer. Det politiska engagemangets orsaker och konsekvenser*. Malmö: Liber AB.

Lipponen, Sami 2004. *“Nationens sista försvarare”. En religionsvetenskaplig studie av neonationalistisk samhällssyn och livstolkning i Sverige*. Åbo, Finland: Åbo Akademis förlag.

Norris, Pippa 2005. *Radical Right: Voters and Parties in the ElectoralMarket*. Cambridge: cambridgen University Press.

Petersson Olof M.fl. 2000. *Demokratirådets rapport 2000*. Demokrati utan partier? Stockholm: SNS Förlag.

Rydgren, Jens och Widfeldt Anders (red) 2004. *Från Le Pen till Pim Fortuyn. Populism och parlamentarism i dagens Europa*. Malmö: Liber AB.

Rodrigo Blomqvist, Paula. *Närvarons politik och det mångetniska Sverige*.

³⁴ Vid frågor och tveksamheter kan läsaren få tillgång till utskrifter av samtliga intervjuer.

Schirenbeck, Isabell – Schütt Sara, 2004. "Invandrare som folkvalda" i Bäck, Henry och Soininen, Maritta 2004. *Politisk annonsering eller nätverkande? Uppföljning och utvärdering av partiernas särskilda informationsinsatser till invandrarväljare vid 2002 års val*. Förvaltningshögskolans rapporter. Rapport 61. Göteborg: Förvaltningshögskolans rapporter.

Sverigedemokraternas hemsida: www.sverigedemokraterna.se

Bilagor

Intervjuguide till grupp 1: medlemmar med icke-nordisk härkomst

Tema i. Bakgrund:

1. Kön
2. Ålder
3. Utbildning och yrke
4. Civilstatus
5. Tid du bott i Sverige
6. Hemland: etnicitet och medborgarskap idag
7. Anledning till varför du idag bor i Sverige
8. Religiös tillhörighet

Tema ii. Tidigare politiskt engagemang:

9. Har du tidigare varit politiskt engagerad i sitt hemland? Om ja, på vilket sätt?
10. Har du varit politiskt aktiv i Sverige innan du anslöt sig till Sverigedemokraterna? Om ja, på vilket sätt?
11. Kommer du från en politiskt aktiv miljö?
12. Lever du idag i en politiskt aktiv miljö?
13. Vad anser du vara anledningen (-arna) till ditt politiska engagemang rent generellt?

Tema iii. Varför ip valt att engagera sig i Sverigedemokraterna.

14. Hur och när kom du i kontakt med Sverigedemokraterna?
15. Hur gick det till när du blev medlem?
16. Hur kom det sig att du valde att engagera dig i Sverigedemokraterna och inte annat parti?
17. Är det något särskilt med Sverigedemokraterna du upplever som bra?
18. Är det något särskilt med Sverigedemokraterna du upplever som mindre bra eller dåligt?
19. Har du några egna så kallade "hjärtefrågor" som du skulle vilja att partiet la fokus på och lyfte fram?

Tema iv. Hur ip tror att Sverigedemokraterna uppfattas av andra.

20. Hur uppfattar du att de svenska medierna beskriver Sverigedemokraterna?
21. Hur upplever du att ni blir bemötta i offentliga sammanhang såsom kommunfullmäktige och liknande?

22. Har din familj och vänner någon åsikt om partiet?

Tema v. Identitet.

23. Om vi pratar om identitet, Vad innebär begreppet för dig?

24. Känner du sig som svensk eller invandrare (icke-svensk)?

25. Hur ser du på invandringssituationen i Sverige?³⁵

26. Märker du av rasism mellan svenskar och invandrare i Sverige? Om ja: Var ser du detta tydligast?

27. Märker du av rasism mellan olika invandrargrupper i Sverige? Om ja: Vilka grupper anser du att det främst handlar om?

28. Är rasism något som diskuteras i Sverigedemokraterna anser du?

Tema vi. Potentiella motsättningar mellan egen identitet och ip:s engagemang i partiet.

29. Tycker du att det är motsägelsefullt att du som icke-svensk valt att engagera dig i ett parti som har ett rykte om att driva en mer hårdför invandringspolitik jämfört med många andra svenska partier?

30. Går din identitet ihop med ditt politiska engagemang?

Intervjuguide, modifierad till grupp 2: medlemmar med svenskt ursprung

Tema i. Bakgrund:

31. Kön

32. Ålder

33. Utbildning och yrke

34. Civilstatus

35. Religiös tillhörighet

Tema ii. Tidigare politiskt engagemang:

36. Har du varit politiskt aktiv innan du anslöt sig till Sverigedemokraterna? Om ja, på vilket sätt?

37. Kommer du från en politiskt aktiv miljö?

38. Lever du idag i en politiskt aktiv miljö?

39. Vad anser du vara anledningen (-arna) till sitt politiska engagemang rent generellt?

Tema iii. Varför ip valt att engagera sig i Sverigedemokraterna.

40. Hur och när kom du i kontakt med Sverigedemokraterna?

³⁵ Svaret kan beröra både sociala och politiska aspekter, båda områden är av intresse.

41. Hur gick det till när du blev medlem?
42. Hur kom det sig att du valde att engagera dig i Sverigedemokraterna och inte annat parti?
43. Är det något särskilt med Sverigedemokraterna du upplever som bra?
44. Är det något särskilt med Sverigedemokraterna du upplever som mindre bra eller dåligt?
45. Har du några egna så kallade "hjärtefrågor" som du skulle vilja att partiet la fokus på och lyfte fram?

Tema iv. Hur ip tror att Sverigedemokraterna uppfattas av andra.

46. Hur uppfattar du att de svenska medierna beskriver Sverigedemokraterna?
47. Hur upplever du att ni blir bemötta i offentliga sammanhang såsom kommunfullmäktige och liknande?
48. Har din familj och vänner någon åsikt om partiet?

Tema v. Identitet.

49. Om vi pratar om identitet, Vad innebär begreppet för dig?
50. Hur definierar du en "svensk" person?
51. Hur ser du på invandringssituationen i Sverige?³⁶
52. Märker du av rasism mellan svenskar och invandrare i Sverige? Om ja: Var ser du detta tydligast?
53. Märker du av rasism mellan olika invandrargrupper i Sverige? Om ja: Vilka grupper anser du att det främst handlar om?
54. Är rasism något som diskuteras i Sverigedemokraterna anser du?

Tema vi. Potentiella motsättningar mellan egen identitet och ip:s engagemang i partiet.

55. Tycker du att det är problematiskt i något avseende att du valt att engagera dig i ett parti som har ett rykte om att driva en mer hårdför invandringspolitik jämfört med många andra svenska partier?
56. Går din identitet ihop med ditt politiska engagemang?

Tema vii. "Konfrontation".

27. Vad tror du är huvudanledningarna till att man som icke-svensk engagerar sig i partiet?
28. Har du någon åsikt om medlemmar i Sd som inte är från Sverige?
29. Är det medlemmarna som ska anpassa sig eller partiet som ska acceptera sina medlemmar oavsett ursprung? Dvs, finns det en värderingsfråga bakom medlemmar

³⁶ Svaret kan beröra både sociala och politiska aspekter, båda områden är av intresse.

som konverterat från Islam till kristendom tex, el de som bytt till ett svenskt efternamn?

Förteckning över intervjupersonerna som ingått i undersökningen.

Ip 1: Kvinna 54 år.

Ip 2: Man 46 år.

Ip 3: Man 75 år.

Ip 4: Man. 57 år.

Ip 5: Man, 51 år.

Ip 6: Man, 33 år.

Ip 7: Man 34 år.

(Grupp 2)

Ip 8: Man 25 år.

Ip 9: Man 41 år.

Ip 10: Man 26 år.

Ip 11: Man 29 år.

Ip 12: Kvinna 46 år.